

vitro

nummer 23

8 maart 1999

Jaargang 25 - 1998-1999

afgite - Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

België - Belgique
PB
3000 Leuven 1
2/2817

**Asielbeleid:
Commers versus
Vermeersch**

pp. 6-7

**Nieuwe reeks:
Proffen & Politiek**

p. 8

**Retrospektieve
Jim Jarmush**

p. 9

Ithaka In Vitro gepasseerd

De kunst van het voorbijlopen

Iorige week donderdag vond voor de zevende maal het kunstparcours van Kultuurraad — een geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) — plaats: Ithaka, your guide in vitro sightseeing. Gedurende één dag waren in Supercity en Leuven Shopping Center zestien kunstwerken geïnstalleerd. Tegen de verwachtingen in werd het geen pop-art spektakel, maar een parcours dat zich subtiel integreerde in de winkelcentra, geenszins een weggevoertje.

De confrontatie van een kunstpubliek en de toevallige passant was één van de troeven die Ithaka dit jaar wilde uitspelen. Het resultaat was nog complexer en dubbelzinniger dan verhoopt. De ontmoeting vond vooral plaats rond die werken die nadrukkelijk te kijk stonden, als objecten, als wat men graag onder kunstwerken verstaat. De cliché's werden bevestigd met het plezier van het voelen van een mens van jellypadding (zie foto) die midden in Supercity lag. Toch dienden alle kunstwerken zich met een overtuigende présence aan. Ze lieten zich op diverse manieren benaderen. Ithaka was naar goede gewoonte een ekspos für Kenner und Liebhaber.

Kladder

De opening zette de stemming. In een winkel van vissen en aquaria voerde Kristof Van Gestel performances op, stukjes slapstick. Getooid in een Hawai-hemdje pakte hij een tuya aan — dat is zo'n schreeuwelijk boompje dat talrijke Vlaamse voortuintjes hun banale aanblik verleent. Met haagschaar en snoeizaag werd het kleinood keurig getrimd, tot er een 'kunstwerkje' overbleef. Ook het voeren van radijnen aan de vissen was bijzonder leuk. Het mooie

Onsterfelijkheid voor één dag. De jellymens van Sofie Haesaerts op Ithaka. Te mooi om niet te vergaan, te slecht om op te eten. Kunst met andere woorden (zie artikel op deze pagina).

(foto Jimmy Debruyne)

werk van Pascale Muret viel er echter letterlijk door in het water, mensen kijken liever naar vissen dan naar elkaar.

Al snel werd een top drie opgemaakt door een groot deel van de bezoekers. De jellymens van Sofie Haesaerts kon alom op een ruime sympathie rekenen. Op het einde van de dag was hij "wel een beetje melaats geworden" zoals iemand opmerkte, terwijl de skulptuur tegelijkertijd grondig door

elkaar werd geschud door een tweede bezoeker: "kijk, hij is in shock". De tweede topper was de installatie van Maarten Hofman, met prachtige foto's van plastic speelgoedbeestjes en een naarstig keffend videohondje in een kartonnen doos. Ook de geschilderde video-wall van Koen Philips met de hilarische soap-ondertitel "Ik lijk wel een varken. — Onzin, hoe voel je je?" lokte entoesiaste reacties uit.

Utopia

Heel wat werken dwongen tot een traag bezoek, hoewel ook diegenen die het parcours in zowat tien minuten aflegden, de algehele sfeer niet ontgaan kan zijn. Deze categorie bezoekers misliep wellicht een aantal werken, zoals Billy Bluebird's reclame voor een trip naar Utopia in de vitrine van een reisburo of Saar De Buyser's zwembad-annex-sportzetel. Ithaka in Vitro ging duidelijk niet enkel over de passage, er werd een estetica van het 'voorbijlopen' geschreven. Het scherpste werk in deze optiek was zonder twijfel de installatie van Kristof Tsjoen en Ward Hermans. De esthetische gelukzakken — lees felix aestheticus — die zich een kataloog aanschaften, lazen onder de blacklights in een tent dat ze hun kunstervaring hadden gekocht: "U bevindt zich hier." Wat zoveel betekent als "U loopt

voorbij". Men zou zich voor minder gerold voelen.

De verhalenbus van Koen De Gezelle werd bijzonder gewaardeerd door haar poëtische karakter, wie wil er nu geen *tale gun* ter hand nemen? Ook aan de videoprojektie van vallende lichtserviëten door Reiko Takizawa werd een en ander toegedicht: "Het is heel rustgevend. Het ziet er ook zo zacht uit, ik wil er steeds opnieuw aan voelen." De bouwmodules van Wouter Decorte waren fassinerend, zij het weinig overtuigend gepresenteerd. Misschien werkten de 'scharnietypes' niet zoals in de uitleg van de kunstenaar — het was dus toch een kunstwerk.

Na de sterke edities van de afgelopen twee jaar, respectievelijk in de Vaartkom en Sint-Maartensdal, was het op voorhand duidelijk dat de keuze van de lokatie deze Ithaka in een andere sfeer zou dompelen. Werd de voorbije jaren bewust de periferie opgezocht, en had de bezoeker soms iets van een voveur, dan werd nu de door de alledaagseheid gemuilkorfe schreeuw om aandacht die een winkelgalerij is, even terug zichtbaar gemaakt. Bezoekers werden passanten, en omgekeerd. Sommige bezoekers vonden het mooi, sommige passanten ergerden zich, en omgekeerd. Een geslaagd eksperiment.

Jeroen Peeters

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

NSV

Donderdagavond, elf maart, zal het NSV door de straten van Leuven marcheren. Het NSV of Nationalistische Studentenvereniging is een extreemrechtse studentenclub die pleit voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke afscheuring van Vlaanderen, het ontwrichten van de democratie, de solidariteit en de samenleving. In hun akties zijn hun militanten bovendien niet schuw van geweld, wapens en konflikt. Met vierhonderd militanten uit heel Vlaanderen zullen zij leuven skanderen en rondmarcheren voor 'het pleidoi voor de laatste staats-hervorming en de boedelscheiding van België', kortom een ekstreme vorm van volks-nationalisme. Hun ekstreme overtuiging leidt tot burgeroorlogen zoals we die in Kosovo, Servië, Kroatië,... dagelijks op televisie zien.

Wie zich hun manifestatie van drie jaar geleden herinnert, weet dat Leuven die avond een belegerde stad zal zijn: rellen, gevechten, oproerpolitie, rijkswachter, paarden, waterkanon, ... Wie zich die betoging niet herinnert, zou eens moeten gaan kijken naar de souvenirs die ze achterlieten op de muren van de kleine gevangenis van de Maria-Theresiastraat of in de Frederik Eintstraat. Hun opschriften aan Aula Pieter De Somer, Alma II,... zijn ondertussen met veel moeite verwijderd.

Wij willen oproepen om die avond een kaars achter de vensters te plaatsen. Niet om een politiek statement te maken of de konfrontatie met hen aan te gaan. Nee, wij vragen u hun bedoeling en methode in overweging te nemen en u daar geweldloos tegen te verzetten, wars van elke politieke overtuiging.

Door het plaatsen van een kaars, wil ik aan de buitenwereld tonen dat ik niet geloof in haat, geweld en provokatie, wil ik duidelijk maken dat zij in een rustige en mooie stad als Leuven niets te zoeken hebben, wil ik bewijzen dat ik geloof in solidariteit, verdraagzaamheid en respect, wil ik mijn geloof in de democratie onderstrepen, kies ik voor redelijkheid en overleg, ben ik een mens met emoties en overtuigingen.

U moet niet bang zijn dat de betogers zich op u zullen wreken, de politie en rijks-wacht zullen hen dat zeker verhinderen. Als u met uw burens spreekt, als de hele straat één kaars is dan kunnen ze u niets maken. Ze zouden zich bovendien ongelukkig onpopulair maken door met geweld te reageren op geweldloos verzet.

Dit is een oproep van student tot student, van student tot Leuvenaar, van Leuvenaar tot student, van Leuvenaar tot Leuvenaar en van demokraat tot demokraat. Wij geloven in de kracht van geweldloos verzet. Wij geloven in de democratie. En U?

Jongsocialisten Leuven

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal — 1 Voedingsmiddel — Volledige ontbossing 2 Patroonheilige van de juristen — Meisjesnaam — Gedicht 3 Tapkast — Paard — Voorzetsel 4 Jaargetijde — Punt-hoed 5 Bijwoord — Drank — Mannelijk dier 6 Ridder 7 Inhoudsmaat voor droge waren — Hoeveelheid haar — Muzieknoot 8 Doek voor kleine kinderen — Zangvogel 9 Lengte-maat — Dwaas, gek — Europese hoofdstad 10 Vochtig — Pose, houding — Metaal 11 Plaats waar iemand ontslaapt — Deel van de bijbel.

Vertikaal — 1 Goederen voor de bruid — Optisch voorwerp 2 Elpenbeen — Kind van een neger(in) en een blanke 3 Familielid — Bordes — Voorzetsel 4 Raadzaam, verstandig 5 Vervoermiddel — Erg los, weinig samenhangend — Grote, zwarte vogel 6 Melodie — Zot, idioot — Lichaamsdeel 7 Land in Azië — Hoofdkerk — Muzieknoot 8 Lid van een orkest 9 Vlaams plaatsje — Sijfer — Mollengang 10 Afscheidsgroet — Zeer talrijk 11 Gemeente in Limburg — Hoffelijk.

Door Filip De Keukeleere

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03
Jaargang 25, Nummer 23
8 maart 1999
Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofredaktie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne
Redaktie: Katrien 'Yoko Tsuno' Darras, Bart 'Biebel' De Schrijver, Joost 'Sus Antigoon' Helsen, Sofie 'Fanny' Overstijns
Doka: Dirk 'Krimson' Bernard, Jimmy 'Sjors en Sjimmie' Debruyne, Ivan 'Tvanhoe' Put
Medewerkers: Bert 'Bibber' Balcaen, Joke 'Jessica Blandy' Bellen, Stijn 'Rikkie' Bovy, Margo 'Claire' Foubert, Jeroen 'Cowboy Henk' Peeters, Diederik 'Kwak' Vandendriessche, Maarten 'Boemel' Van Meer
Layout en vormgeving: Aernout 'Filiberke' Beke, Dirk Bernard, Benny 'Kuijfe' Debruyne, Marie-Anne 'Wiske' Dedeurwaerdere, Filip 'Professor Barabas' De Keukeleere, Bart 'Bakeland' De Schrijver, Stijn 'Bob' Heirman, Jeroen 'Suske' Lissens, Sofie Overstijns, Herman 'Pink Panther' Pauwels, Ann 'Rode Zita' Van De Moortel, Eva 'Lois Lane' Wittoox
DTP: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere, Maarten 'Lambik' Luts, Eva Wittoox
Spelling: Filip De Keukeleere, Ann Van De Moortel, Eva Wittoox
Eindredaktie: Benny Debruyne, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Ann Van De Moortel
Technische dienst: Herman Pauwels
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

berichten

Oikonde info-avond

Ben je op zoek naar een boeiend gemeenschaps-huis voor het volgend academiejaar om er te wonen of om er regelmatig op bezoek te gaan? Oikonde zoekt hiervoor vrijwilligers. Wil je er meer over weten? Kom dan naar de info-avond op woensdag 17 maart in het Cultureel Centrum Romaanse Poort (Brusselsestraat 63) om 20.00 u.

Medewerkers en vrijwilligers antwoorden er op de volgende vragen: Wat doet een vrijwilliger? Heb je nog tijd voor werk, studie, vrije tijd? Moet je een bepaalde opleiding gevolgd hebben? Welke ervaring doe je op? Bel voor inlichtingen naar 016/22.96.13.

Veto zoekt dtp'ers

Het spreekt voor zich dat een blaadje vol-schrijven op zich niet genoeg is. Eén en ander moet immers geschikt worden tot wat luistert naar de naam lay-out, kant en klaar verpakt in diskettevorm voor de drukker. Veto is dringend op zoek naar computerfanaten die graag hun grafische talenten willen loslaten op het blad. Maar ook layouters-in-wording zijn meer dan welkom, we leggen immers alles uit wat je over desktop publishing — zeg dtp — moet weten. Een gratis cursus zeg maar. Krijg je sensuele impulsen bij het horen van 'QuarkXpress', ook dan is het onze natte droom dat je meehelpt, zodat Veto elke week klaarkomt.

Pingpong-toernooi

Op dinsdag zestien maart organiseert Sport-raad — een geleding van de Leuvense Over-coepelende Kringorganisatie — een tafeltennistornooi in Sporthal De Nayer. Het evenement staat open voor alle studenten. Info en inschrijvingen op het Sportraad-sekretariaat: 016/32.91.34 of kijk eens op spara.student.kuleuven.ac.be/kalindex

Popverdorie
Cultureel centrum & jongdcentrum Leuven
brusselsestraat 63

EEN HYPERACTIEVE ZATERDAG 13 maart deuren 13u start 14u = DAG

organisatie: cultureel centrum leuven en proteus i.s.m. jeugdcentrum leuven en poppunt vlaanderen

uitgebreide info? surf naar: www.poppunt.be

inkom: 200,-

talloze muziekworkshops met muziekpers, organisatoren, management, boekingskantoren, gemoteequack door muziekscouts, opnamestudio, concerten, rockfilms

Orke n.v., STUDIO BRUSSEL, STELLA ARTOIS, KBC, vsto

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven. De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Zijn er teveel artsen? En dan nog

Hoe ziek is de gezondheidszorg?

Volgende week dinsdag organiseert Medica een debat over 'Gezondheidszorg in België'. De hervorming van de gezondheidszorg kon de voorbije weken op de nodige aandacht bogen. Niettemin blijft de beperking van instroom van studenten geneeskunde door een toelatingsproef voorlopig de enige — want makkelijkste — verwezenlijking. Inmiddels werd onder leiding van de Gentse professor Jan De Maesseneer de behoefte aan huisartsen voor 2010 en 2020 berekend. Al naar gelang de gebruikte criteria, zou er tussen 2009 en 2016 een tekort aan huisartsen zijn.

De studie — uitgevoerd door de Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent — probeert de vraag naar het aantal huisartsen in 2010 en 2020 te bepalen, en weegt de resultaten af tegen het aanbod op dat moment. Ze doet dat op basis van een post-enquête onder tweeduizend artsen en een enquête onder de 747 huisartsen in beroepsopleiding. Uit de gegevens komt naar voor dat een tiental evoluties de vraag naar huisartsenzorg de komende jaren zal laten stijgen.

Vooraf de berekende vergrijzing van de bevolking in 2010 en 2020 zorgt ervoor dat de vraag naar huisartsenzorg stijgt. Uit de steekproef komt ook naar voor dat 43 procent van de huisartsen van praktijkvorm wil veranderen. Er is een duidelijke trend om solopraktijken — nu nog goed voor vier vijfde van alle artsenpraktijken — in te ruilen voor duo- en groepspraktijken. Vooral vrouwen zijn hiervoor te vinden, een significant feit gezien de sterke vrouwelijke jalging van het beroep. Vrouwen stellen ook minder hoge inkomenseisen, en werken gemiddeld zeven uur per week minder dan mannen of kiezen voor een deeltijdse job

als arts. Ze doen dit voornamelijk om een dokterspraktijk te kunnen combineren met een gezin.

Aardappel

Alle bestudeerde evoluties — op de verwachte daling van het aantal huisbezoeken na — wijzen erop dat de vraag naar huisartsenzorg, en bijgevolg naar huisartsen zal stijgen. Op basis van de verzamelde gegevens wordt berekend hoe groot de vraag naar huisartsenzorg zal zijn in 2010 en 2020 en worden deze cijfers afgewogen tegen het aanbod aan huisartsen. Als men alleen rekening houdt met de demografische evolutie, zal er ongeveer vanaf 2014 een tekort aan artsen zijn. Hoe meer evoluties in de berekening worden opgenomen, des te vroeger het snijpunt valt — ten vroegste in 2009 zou er een tekort zijn.

De twee axioma's van alle discussies over de gezondheidszorg zijn dat ze teveel geld kost en de kwaliteit niet goed is. Een en ander heeft te maken met het gezondheidszorgsysteem. Dat is een mengeling van het vrije marktdenken en het gesubsidieerde systeem van de sociale zekerheid. De keuzevrijheid van de patiënt maakt van de artsen onderlinge concurrenten. Het hoge aantal artsen zou een te grote inkomenspreiding met zich mee brengen. Dokters zouden moeten inspelen op de wensen en nukken van hun patiënten om hun klanten te behouden en financieel te overleven. Daardoor hebben — vooral jonge — dokters te weinig patiënten en dus te weinig werkervaring. Dat compenseren ze door bijvoorbeeld teveel voor te schrijven. Bovendien zou die concurrentie de slechte kwaliteit van de huisartsgeneeskunde verklaren. De belangorganisaties van de artsen die deze denkwijze verdedigden haalden hun slag thuis. Minister van Volksgezondheid en pensioen, Marcel Colla (SP), stelde een kontingentering vast op de instroom van

nieuwe artsen. In 2004 mogen nog 700 artsen hun beroep uitoefenen, twee jaar later nog slechts 600. Op die manier zou een aantal geneeskundestudenten na negen jaar studeren verhinderd worden hun beroep van keuze uit te oefenen. Het ministerie van Onderwijs stelde daarom een toelatingsproef in om de selectie voor en niet na de studies te laten plaatsvinden. Dit academiejaar slaagden maar 447 abiturienten voor de proef, 381 van hen studeert geneeskunde. Er is met andere woorden sprake van een onderkontingentering.

Band

Ondermeer Jan Adé, directeur-generaal van de administratie Hoger Onderwijs, pleit nu voor een numerus clausus. Daarbij mogen volgens een vooraf bepaald aantal de hoogst geschoolden van een toelatingsexamen naar de universiteit. Bij heel deze redenering is er slechts één probleem: de band tussen het aantal artsen en de kwaliteit en de kosten van de gezondheidszorg is nog nooit aange-toond. Om die reden hebben de studenten zich generaties lang steeds verzet tegen een dergelijke studentenbeperking. Zij oordelen dat het echte probleem in de gezondheidszorg zelf ligt, dat herstrukturering dient te worden. Alternatieve voorstellen zijn de echelonnering, waarbij patiënten eerst slag de huisarts moeten vooraleer ze een specialist kunnen raadplegen, een betere

werkverdeling onder de artsen, akkreditering (financiële beloning voor dokters die zich bijhouden) of het-bijhouden van een centraal medisch dossier. Ook voor de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) is een dergelijke inbreuk op de vrijheid van onderwijs onaanvaardbaar. De democratisering van het onderwijs wordt hierdoor op de helling gezet. Wie slaagt voor de toelatingsproef hangt voor een goed deel af van de studiekeuze in het secundair onderwijs en van de school. Het gevaar dreigt dat het secundair onderwijs gedegradeerd wordt tot een vooropleiding, of dat repititorienburo's nog sterker hun intrede maken. Allenaam omdat de politici niet de moed hebben de problemen aan te pakken waar ze zich voordoen, en de heta aardappel doorschuiven van de gezondheidszorg naar het onderwijs.

Benny Debruyne

Zie agenda voor meer info over het Medica-debat.

Donderdag nationale NSV-betoging in Leuven

Negeren noch gedogen

Op donderdag elf maart wordt Leuven het toneel van de nationale betoging van de extreem-rechtse Nationalistische Studentenvereniging (NSV) met als thema 'De laatste staatshervorming nu'. Ook dit keer stelden de democratische opposanten zich de vraag hoe te reageren op de demonstratie: gewoon negeren of tegenbetogen?

De NSV is een studentenbeweging die actief is in Antwerpen, Gent, Brussel en Leuven. Om de vier jaar doet hun jaarlijkse nationale betoging Leuven aan. Al even traditioneel bijna gaat die gepaard met geweld. Hoewel ze zelf elke formele band ontkennen, stroomt menig NSV-lid door naar het Vlaams Blok. Blok-parlementsliden als Filip Dewinter of Jürgen Ceder waren nog niet zo lang geleden NSV-voormannen.

Met als motto 'De stad is van ons allen' roept het platform 'Kollektief tegen Fascisme' op tot een massale en feestelijke mobilisatie. Tegenbetogingen zijn in Leuven per definitie verboden. Het initiatief ging uit van het Comité tegen Uitwijzingen, het anarchistisch aktieblad De Nar, het pas geopende Sociaal Centrum en Autonoom Jongerencentrum en Tegenstroom. Ondermeer de Sociale Raad van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) onderschreef dit platform, maar besliste om een apart pamflet te maken voor haar mobilisatie.

Kaart

De discussie binnen Loko ging voornamelijk over de opportuniteit van een tegenbetoging en over de vraag in welke mate een tegenbetoging het geweld uitlokt. Want daar is iedereen het over eens. Zoetszou alleen in de kaart spelen van de NSV die

met dergelijke betogingen probeert voet aan grond te krijgen in Leuven. Extra media-aandacht is teveel er voor een vereniging die in Leuven draait op vijf man en een paardenkop, is de achterliggende gedachte. De betoging negeren zou zoveel zijn als een ondemokratische organisatie vrij spel geven. Ook dat willen de meeste studenten niet weten hebben. Een geweldloze ludieke aanwezigheid die volwasen genoeg is om zich niet aan provokaties over te geven of erop in te gaan, wordt door Loko de beste oplossing geacht. Bij de politie en rijkswacht zijn ze de vorige NSV-betogingen alvast niet vergeten. Adjunkt-kommissaris Baudot bevestigt dat een tegenbetoging verwacht wordt en weet mee te delen dat zowel rijkswacht als politie — de precieze cijfers zijn geheim — met een maximaal aantal zal aanwezig zijn."

Benny Debruyne

Kursus fietsherstellen bij Velo en Sic

Sinds 1997 kan je bij Velo terecht om zelf aan je eigen fiets te sleutelen. Voor een prikke van vijftig frank kan je in de kelders onder Alma II gebruik maken van het atelier, het gereedschap en de goede raad van een velovakman. Maar een fiets heeft veel geheimen. Voor handige hanna's/harry's en creatieve kristienen/kristoffen organiseren Velo en Sic daarom twee kursusaavonden over de fietsherstellerij. In een eerste kursusaavond komen de verlichting en de banden aan bod. In een tweede kursusaavond worden de ketting, de remmen en versnelling onder de loep genomen. Velovakman Willy Thys geeft aan maximum tien gelukkigen deze stoomfietsherstellerkursus. Theorie, demonstratie en praktijk komen aan bod. Daarvoor moet je wel voor tweentwintig maart om twaalf uur inschrijven bij Velo. Inschrijven kan per onderdeel of voor de twee avonden. Wie deze keer uit de boot valt, krijgt in het najaar een nieuwe kans. De avonden fietsherstellerij zijn uitsluitend bedoeld voor studenten. Data: dinsdag 23 maart verlichting en banden en dinsdag 30 maart remmen, ketting en versnelling. Dit telkens van 20.00 u tot 22.00 u tot twintig uur bij Velo, kelder Alma II. De kostprijs bedraagt 50 frank. Het maximum aantal deelnemers is 10 personen. Inschrijving is vereist. Telefonisch inschrijven kan tot maandag 22 maart om 12.00 u, op het nummer 016/32.30.18.

“Meisjes eten dubbel zoveel vegetarisch als jongens”

Vijftientig jaar geleden werd — ondermeer door studenten — Alma vzw opgericht om goede en goedkope maaltijden aan te bieden aan studenten. Als Alma wil overleven moet het zich volgens Toon Martens van Alma, inschrijven in het proces van schaalvergroting dat in vele sectoren en bedrijven aan de gang is. Het aanbieden van een suifzaal is een mogelijke nevenactiviteit. Ook hogescholen en de diensten van de KU Leuven weten de prijs-kwaliteit verhouding van Alma te waarderen en zorgen voor een sterke groei. Alma Service — Alma's cateringdienst — groeide de voorbije jaren met een ritme van twintig tot dertig procent. Hoe verklaart Martens die sterke groei?

Veto: In de andere Vlaamse universiteitsteden gaat het verre van goed met de studentenrestaurants. Hoe komt dat?
Martens: «In het Vlaamse landschap van studentenrestaurants is Alma eigenlijk een grote uitzondering, want het is de enige die zijn marktaandeel heeft kunnen behouden. Alma zorgt voor een derde van de warme maaltijden die studenten in Leuven eten. In andere steden is de situatie heel anders en ligt het marktaandeel zeer laag. In verschillende Vlaamse steden zijn de hogescholen en universiteiten gaan samenwerken omdat elke instelling afzonderlijk te klein is om op een behoorlijke schaal aan te kopen. Heel wat hogescholen maken maaltijden voor niet meer dan vier à vijfhonderd mensen en zij beschouwen dit al als een grote schaal. Bij ons zou dat één van de kleinste restaurants zijn. Daarbij komen nog eens de

Veto: Hoe speelt Alma in op nieuwe trends? Hoe zijn bijvoorbeeld de eetgewoontes van de studenten de laatste jaren geëvolueerd?
Martens: «Belangrijk is de aanpassing van de uurroosters. Ondermeer daardoor is er een tendens om 's avonds warm te eten. Daar hebben wij tien jaar geleden al op ingespeeld met de candle light diners. Er is ook de trend om meer vegetarisch te eten. De sterke vervrouwelijking van het studentenpubliek — meisjesstudenten maken nu de meerderheid van de studenten uit — maakt dat je daarop moet inspelen. Meisjes eten dubbel zoveel vegetarisch als jongens. Ook de inrichting is heel belangrijk. Het studentenrestaurant aan de Antwerpse Ufsia is gebouwd in de jaren zestig en zeventig en is één grote blok. Het is wenselijk om die inrichting te veranderen, zoals wij gedaan hebben in Alma II. Op vijftien

belang voor studenten. Ik geloof heel sterk in sociale networking om elkaar te ondersteunen op vlak van studies of bij het vinden van een kot. De kringwerking en ook Alma spelen hierin een belangrijke rol. Hoe beter die samenwerking verloopt, des te beter worden problemen opgelost. Wij hebben ook een sociale opdracht. We moeten niet zoals het stadsbestuur onze kop in het zand steken, maar op een konstruktieve manier naar een oplossing zoeken. Zelfs als dat bepaalde hinder met zich meebrengt.»

«Voeding en ontspanning worden steeds meer aan elkaar gelinkt. Samen eten wordt als iets plezierig ervaren. Alleen je potje koken kan ook, maar het samen eten zorgt dat er ook gelachen of serieus gediskussieerd wordt. Als dergelijke momenten van ontspanning óntbreken, wanneer kom je dan nog mensen van je fakulteit tegen? Iemand die zich volledig opsluit in zijn boeken, kan daar interessante ideeën uithalen. Maar veel zaken die ik nu elke dag nodig heb, heb ik buiten mijn studies geleerd — leren vergaderen, sociale contacten bijvoorbeeld.»

Veto: Sommigen voorspellen dat de studentenrestaurants langzaam zullen verdwijnen. Bent u het daarmee eens?

Martens: «Als ik kijk naar de nood aan sociaal contact, vind ik dat ze meer dan ooit nodig zijn. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat de studenten nu individualistischer zijn, en er daarom geen nood meer is aan studentenrestaurants. Een bepaalde cultuur moet in stand gehouden worden. Voor de splitsing van de universiteit, waren er geen noemenswaardige verschillen tussen Vlamingen en Walen wat betreft eetgedrag. Nu zijn de studentenrestaurants aan de UCL dood, omdat men die traditie heeft laten verloren gaan. Eenmaal dat gebeurd is, is het heel moeilijk daar terug mee te beginnen.»

«Als je de bijl in Alma zet, gaat heel de networking verloren en krijg je een heel andere universiteit. Teveel uitgaan van het puur economische denken is niet goed. Je kunt met maaltijdscheques gaan werken, of een selectieve sociale politiek voeren, maar dat kan maar heel beperkte resultaten voorleggen. Kijk maar naar de werkloosheid, waar men zich het ene jaar op die doelgroep en het volgende jaar op een andere doelgroep richt. Ik geloof meer in een kollektieve aanpak. Nu al heeft tien procent van de studenten psychische problemen. Hoe individuele de mensen leven, des te meer mensen dergelijke problemen zullen hebben.»

Veto: Wat is het meest ecologisch: mayonaise in plastic potjes of uit zo'n grote pot?

Martens: «Iedereen denkt automatisch dat het pompsysteem het voordeligst is. Men moet ook naar de levenscyclus van de producten kijken. De mayonaise die in zo'n pompsysteem zit, moet eerst uit grote pakken gehaald worden — ook dat is afval. Die potten moeten onderhouden en gereinigd worden, en daar zijn dan weer detergenten voor nodig. Bovendien hebben studenten de neiging om te overdoseren. Daardoor blijft er veel op het bord liggen, dat komt ook weer in het afvalwater terecht. Voor de gezondheid is het trouwens een basisregel om het vetgebruik te beperken. Dan is een geproportioneerde verpakking beter. Het afwegen van wat de beste oplossing is, is niet zo eenvoudig als het op het eerste gezicht lijkt. Aan beide zijn voor- en nadelen verbonden. In Alma gebruiken wij dan ook beide systemen naast elkaar. Je moet ook rekening houden met de manier waarop klanten reageren. Veel energie bij de afvalverwerking gaat naar het verwerken van bereide producten die op het bord blijven liggen en weggegooid worden. Als je dat probeert te vermijden, doe je ook iets aan je milieubalans. Voor die weg hebben wij gekozen.»

Benny Debruyne

Toon Martens: «Dat past in de internationalisering van de universiteit. Op de vraag die daardoor ontstaat, probeert Alma Service in te spelen. De ligging van Leuven is ideaal voor internationale bijeenkomsten. Zaventem is niet ver, en Leuven is geen grootstad zoals Brussel. Vaak wijkt men liever uit naar hier omdat het rustiger is — er zijn geen files bijvoorbeeld. De evolutie van die kongresmarkt is er: ofwel volgen we die evolutie en gaan we verder professionaliseren, ofwel doen we niets. Als er binnen de KU Leuven een structurele aanpak komt, en de stad Leuven bereid is tot samenwerking, dan kan die kongresmarkt een belangrijke business worden. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan de bestemming van de Sint-Rafaëlsite aan de Kapucijnenvoer — waar de fakulteit Geneeskunde en het UZ wegtrekken.»
Veto: Dreigen die 'nevenactiviteiten' als Alma Service of het inspelen op die kongresmarkt dan niet te groot te worden en de basisfunctie van Alma te verdrücken?
Martens: «Het is inderdaad niet zo veraf dat de studentenactiviteiten zouden kunnen lijden onder de drukte die zich op dat nieuwe vlak voordoet. Aan het huidige groeiritme kunnen de bijdoelen het hoofd doel overvleugelen. Je moet er mee rekening houden dat deze nieuwe activiteiten snel groeien, terwijl de studentenmarkt licht krimpt. Alleen in de kafetaria's zit nu groei. Op termijn zal dat niet meer binnen de doelstelling van Alma passen. Als je die twee evenwel splitst, dan zijn er verschillende samenwerkingsverbanden mogelijk en kan elke activiteit zijn eigen dynamiek ontwikkelen.»

verstrengde hygiënenormen die heel wat aanpassingen zullen vergen. Ook in onze toeleveringssector is een schaalvergroting aan de gang. Alma — dat toch al een groot bedrijf is — is veel te klein tegenover die evolutie. Daar kun je aan verhelpen door zoveel mogelijk samen te werken, om te beginnen binnen de KU Leuven zelf. Onze universiteit alleen al heeft drie cateringdiensten: naast Alma zijn dat de Faculty Club en de Hoteldienst in de ziekenhuizen. Wij hebben samen onderhandeld over de aankoop van dranken. Op een bedrag van dertig à veertig miljoen hebben we ongeveer drie miljoen bespaard — enkel en alleen door samen te werken.»

Stap

«In Leuven hebben we ook de stap naar de hogescholen gezet. Door de toelage van de hogescholen en de kafetaria's van de hogescholen is de gemiddelde Alma-prijs in 1998 met twee frank kunnen dalen. Zo groeit het besef dat die schaalvergroting nodig is en dat structuren die opgezet zijn in de jaren zestig, niet meer voldoen. De technische en economische levensduur van die investeringen is al lang voorbij, maar nu pas komt dat probleem naar boven. Wij, zowel als de universiteiten in de andere Vlaamse steden pikken daarop in. Totnogtoe is dat evenwel op vrijwillige basis gebeurd. Nu worden de subsidies gegeven aan de afzonderlijke universiteiten en vzw's van hogescholen. De wetgever zou ook die samenwerkingsverbanden zelf kunnen ondersteunen — de subsidie zou bovendien snel terugverdiend zijn.»

jaar tijd hebben we daar de inrichting twee keer veranderd, met het oog op gezelligheid, zitcomfort, enzovoort. Daar was vroeger helemaal geen aandacht voor. Alma III is ook zo'n blok beton en glas. Zo mooi als het er overdag uitziet in het midden van al dat groen, zo kaal en ongeziglijk is het 's avonds. Het heeft bovendien nog een slechte akoestiek.»

Veto: Kan Alma — als andere nevenactiviteit — het suifzalenprobleem helpen oplossen?

Martens: «De eerste taak moet zijn om de kringactiviteiten te ondersteunen. Ik denk vooral aan de nieuwe kafetaria in Heverlee, want daar zijn de meeste problemen bij het organiseren van kringactiviteiten. Als de kringen te veel entree-geld moeten vragen bij hun feiven, dan houden zij er ook niets aan over voor hun werking. Als wij dat kunnen organiseren zonder dat er een veiligheidsprobleem of geluidsoverlast is, zie ik geen probleem. In de binnenstad is de ligging van Alma II interessant. Er is een goeie fietsenparking en het lawaai voor de omwonenden zou beperkt zijn. Ook de veiligheid is geen probleem: de studenten kunnen komen en gaan zonder direkt een belangrijk verkeersknooppunt over te moeten. Op dit moment zijn er ook al een aantal traditionele activiteiten zoals Student Aid of de optredens van Bloedserieus.»

«Ik vind het heel belangrijk dat de studenten betaalbare ontspanning hebben. We moeten niet mikken op de heel kleine, of de heel grote manifestaties — waar meer dan duizend man op afkomt. Ik denk aan activiteiten waar drie à vierhonderd man op afkomt. Het sociale aspect is hierbij heel belangrijk. De kringwerking is van groot

Van Blok tot bouwsteen

Het boek 'Van blok tot bouwsteen' (Epo) is het resultaat van een onderzoek door de professoren Jan Blommaert (RUG) en Albert Martens (KU Leuven), op vraag van de stad Mechelen. Het onderzoek moest uitmonden in een ontwerp van een migrantenbeleidsplan. Mechelen had een slechte reputatie inzake migrantenpolitiek en liet zich — bewust of onbewust — leiden door de krijtlijnen die het Vlaams Blok aanreikte. Tegenover het huidige beleidsmodel, sterk beïnvloed door de extreem-rechte agenda, stellen de auteurs een politiek van gelijke rechten.

Het boek van Albert Martens en Jan Blommaert verschijnt tien jaar na de oprichting van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantengedrag (KCM) in 1989. Paula D'Hondt plaatste migranten eindelijk op de politieke agenda en kodificeerde de doxa van het 'integratiedenken'. Maar het integratiebeleid heeft volgens de auteurs niet veel zoden aan de dijk gebracht. Op de eerste plaats is op de arbeidsmarkt discriminatie schering en inslag en migranten raken beduidend moeilijker aan jobs. Ook het antiracisme-product van het KCM en het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding (CGKR) van Johan Leman verkoopt niet zo best, en sinds het fenomeen 'migrantenrellen' is ook geweld een ingrediënt van het migrantenvraagstuk geworden. Ook hier lijkt het bestaande integratiebeleid weinig soelaas te bieden. Een laatste heikel punt is politieke participatie en stemrecht. Blommaert en Martens stellen onomwonden dat het aantreden van het KCM de discussie over stemrecht voor migranten gedurende vrijwel negen jaar verlamd heeft. Het is pas in de kontekst van het toekennen van stemrecht aan EU-onderdanen, dat men weer aarzeland over stemrecht voor migranten praat. Maar voor 2006 hoeft men geen veranderingen in de huidige toestand verwachten. In een gesprek met Veto zegt Albert Martens: "Kongo heeft tijdens de kolonisatie door België in geen tachtig jaar vertegenwoordigers gehad in het parlement. Die neo-koloniale houding heeft zich bestendig ten aanzien van de migranten. We kunnen zeggen dat de echte dekolonisatie hier nog niet is voltooid. Ik vraag me af hoeveel meer geduld de migranten nog kunnen hebben."

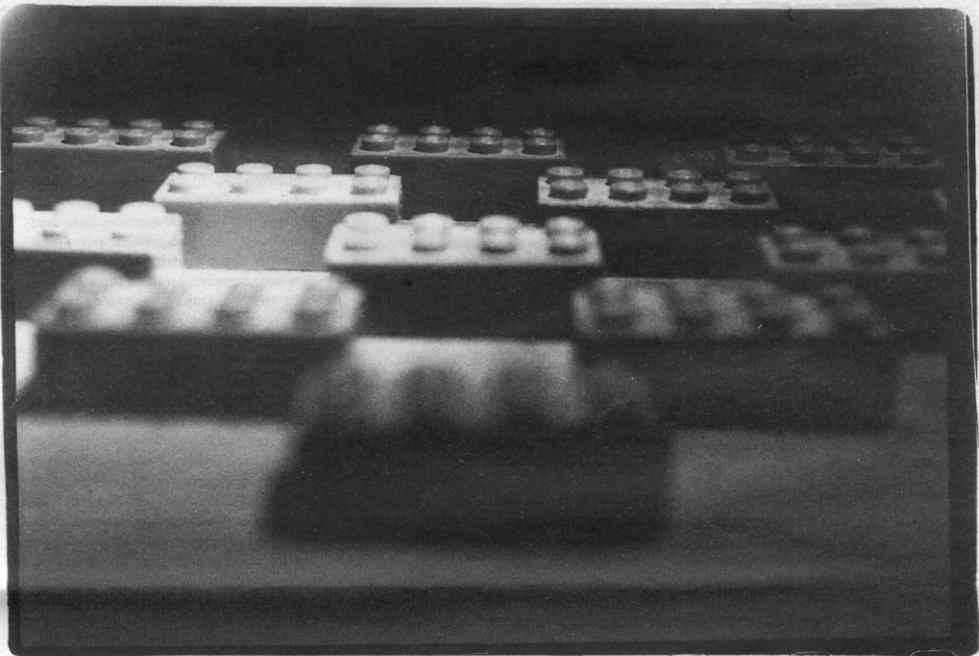
Amerikanen

Integratie is het sleutelbegrip van het Belgische migrantenbeleid, maar voor Blommaert en Martens zijn verwarring en tegenspraak de regel. Als de overheid, de werknemers- en werkgeversorganisaties het standpunt poneren: "Werk hebben is en blijft één van de belangrijkste wegen tot maatschappelijke integratie", maar zelfertijd integratie als voorwaarde zien voor de tewerkstellingskansen van migranten, dan is dat een sirkelredenering. Het integratieconcept discrimineert, het legt aan allochtonen dingen op die bij autochtonen niet juridisch afdwingbaar zijn. Het integratieconcept heeft volgens de professoren een racistische dimensie, het maakt namelijk een onderscheid tussen waarden en gewoonten waaraan absoluut moet worden aangepast, de onze, en waarden en gewoonten die moeten worden opgegeven, die van hen hen. Het motief voor deze aanpassing is de 'moderniteit': onze waarden worden gezien als beter dan die van de migranten, aangezien onze samenlevingen 'modern' zijn en die van hen niet. Martens: "Vreemd toch dat de rijke Amerikaanse zakenlui die in de Brusselse rand mooie villa's betrekken, zich niet hoeven te integreren. Tegen de kassière in de GB kunnen zij gerust Engels spreken. Speciaal voor hun

kinderen heeft de overheid in Turen een goed uitgeruste school gebouwd, uiteraard met engelstalig onderwijs."

Een volgende fundamentele kwestie in het debat is racisme. De auteurs willen de mite doorprikken dat racisme kan herleid worden tot individuele karaktereigenschappen. Martens: "Je hoort vaak dat mensen 'er niet aan kunnen doen' dat ze racistisch zijn. Ze 'weten immers niet beter', voelen zich bedreigd en worden racist uit zelfverdediging. Dit argument wordt gebruikt om

ben hun twijfels over die 'stem des volks'. Ze vragen zich af waarom men niet de 'publieke opinie' van migranten volgt over de thema's die de migrantengemeenschap rechtstreeks aanbelangen. Het boek laakt dat opinies nogal vaak publiek worden gemaakt. Opvattingen die dat een tijdje geleden niet waren, kunnen door propaganda vrij snel tot de 'stem des volks' verheven worden. Men kan zich volgens de professoren ook afvragen of men de opinies van groepen mensen moet volgen als die in

(foto Maarten Timmermans)

racisme in de schoenen te schuiven van de lager opgeleiden of minder beegoeden in onze samenleving. Het 'zelfverdedigingsargument' is een kernmotief van de Vlaams Blok-propaganda geworden. Men lijkt het er op ruime schaal over eens dat het Vlaams Blok 'normale gevoelens' die onder de mensen leven opklopt en uitbuut voor elektoraal gewin."

Dat 'normale' karakter van racisme wordt door de auteurs radikaal geheeld. Racisme is voor hen één van de ideologieën van de maatschappelijke ongelijkheid, die stellen dat niet alle mensengroepen evenwaardig zijn. Het ideologische karakter van racisme zorgt ervoor dat de ongelijkheid tussen mensengroepen evident lijkt. Vervolgens gooien Blommaert en Martens een gevoelig luik van racisme op tafel: de vaststelling dat racisme als ideologie de economische ongelijkheid in stand houdt door een situatie te scheppen waarbij bepaalde groepen van de bevolking voor hetzelfde werk een lager loon krijgen, voor bepaalde jobs niet in aanmerking komen, of geen aanspraak kunnen maken op bepaalde rechten of privileges die aan andere groepen voorbehouden zijn.

"De dekolonisatie is in België nog niet voltooid"

In het migrantenbeleid wordt dikwijls resoluut voorrang gegeven aan de 'stem des volks'. Men hoort vaak beweringen van politici, waarin een repressieve en eisende opstelling tegenover migranten wordt verantwoord door te verwijzen naar 'wat de mensen denken en willen'. Het Vlaams Blok heeft van dit thema een slogan gemaakt: "Wij zeggen wat u denkt". De auteurs heb-

strijd zijn met fundamentele waarden en rechten.

Het voorlaatste luik van het boek geeft de aanzet tot een samenlevingsmodel dat komaf maakt met de indruk van 'apartheid' die we vandaag hebben inzake het samenleven van autochtonen en allochtonen. De kern ervan is het besef dat 'dit' onze samenleving is: een mengsel van autochtone Belgen en allochtonen; of we dat nu leuk vinden of niet. We leven immers allemaal binnen dezelfde ruimtelijke en fysieke kontekst, we leven allemaal binnen dezelfde sociaal-economische habitat en delen een hele reeks historische herinneringen die ons kollektief geheugen mee vorm geven. Gegeven die gemeenschappelijkheid, ligt het volgens Martens en Blommaert voor de hand dat de basisrechten van die samenleving voor iedereen onverkort gelden.

Apartheid

Het samenlevingsmodel van 'gelijke rechten' heeft een aantal consequenties voor het beleid. De professoren hebben eerst gezocht naar mogelijkheden waardoor inspraak door niet-stemgerechtigde migranten politiek even sterk doorweert als die van de stemgerechtigde burgers. Zij doen een voorstel om raden en overlegfora op te richten, waarbij het hoogste niveau een soort verkozen 'migranten-schaduw-schepencollege' is. Dit initiatief zou een kweekplaats kunnen worden voor politiek talent onder migranten. In de huidige stand van de discussie denken de auteurs dat stemrecht aan niet-EU-onderdanen zal toegekend worden bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Tegen die tijd zou dan een groep goed opgeleide migranten het ijs op kunnen van de lokale politiek. Men kan zich toch afvragen of de auteurs hier niet te optimistische verwachtingen koesteren over deze belofte van de politici.

Wat de tewerkstelling betreft, moet volgens Martens en Blommaert de hardnekkige weerstand van de werkgevers om allochtonen in dienst te nemen, omgeboegen worden. In veel landen waar dergelijke feiten werden vastgesteld, heeft de overheid wetgevend ingegrepen. In Nederland bijvoorbeeld, moet elk bedrijf met meer dan vijftientig werknemers een plan opmaken waaruit blijkt dat op termijn de etnische samenstelling van zijn werknemers met de etnische samenstelling van de plaatselijke bevolking zal overeenstemmen.

In het onderwijs laat de leerachterstand zich volgens het boek niet oplossen door het huidige spreidingsbeleid. Naast een onaanvaardbare overtreding op de grondwettelijke vrijheid van schoolkeuze schept ze een situatie waarin migranten-

kinderen steeds een minderheid vormen in blanke scholen. Dit zorgt ervoor dat allochtonen overal in een nagenoeg onaanangepast schoolsysteem terecht komen, waarin ze een *sink-or-swim* keuze opgelegd krijgen. Onverwacht pleiten de auteurs voor 'concentratiescholen'. Deze zouden de beste habitat zijn voor migrantenkinderen, om van daaruit geleidelijk aan 'ingevoerd' te worden in het Belgische schoolsysteem. Men kan de bedenking maken of men niet eerder moet denken aan specifieke begeleiding in 'gemengde' scholen voor migrantenkinderen.

Allemaal goed en wel, maar vind je daar een politieke meerderheid voor? In het licht van het strikte vreemdelingenbeleid en de regen van uitspraken van politici om de migranten hard aan te pakken, lijkt de huidige politiek niet erg in te zitten met de honderdduizenden migranten in het land. Nochtans werd het eindrapport van Martens en Blommaert door het Mechelse stadsbestuur aanvaard en zal zelfs als basis fungeren voor het ontwerpen van een beleidsplan in de toekomst. Albert Martens: "Oms verhaal is dus geen politieke hersenschim. En zelfs indien de lezer tot de bevinding komt dat niets van de voorstellen realistisch is, zal deze lektuur toch een aantal concrete argumenten en denkspistes opgeleverd hebben voor een nieuw en beter migrantenbeleid." Voor bange politici heeft Martens een krachtige boodschap: "Het is een vergissing te denken dat antiracisme aan sich een onpopulair beleid zou zijn dat kiezers meteen in dichte drommen naar extreem-rechts doet overlopen. De reden waarom kiezers overlopen zou best wel eens kunnen liggen in het feit dat andere partijen veel elementen uit de probleemformulering van extreem-rechts overnemen, terwijl ze extreem-rechts vokaal blijven afwijzen."

Bart De Schrijver
Stijn Bovy

“Dat ze in godsnaam hun eigen volk gaan helpen in plaats van hier te blijven en geld te verdienen”

(foto Dirk Bernard)

Is autoriteit in zijn vakgebied werd filosoof en professor emeritus van de RUG, Etienne Vermeersch, door de regering aangesproken om de advieskommissie rond het asielbeleid voor te zitten. De commissie trachtte vooraf in het rapport enkele etische eisen te formuleren, die evenwel beperkt bleven (zie pagina hiernaast). De voornaamste prioriteit van de commissie bleek de uitwijzing van de uitgeprocedeerde vreemdelingen en hoe dit efficiënt kan verlopen.

Veto: De commissie vertrekt vanuit het principe van de Vreemdelingenwet van 1980: een streng en repressief beleid ten aanzien van asielzoekers.

Etienne Vermeersch: «Het is onmogelijk dat je advies geeft over het gebruik van dwangmaatregelen zonder je akkoord te verklaren met de algemene optiek waarin die dwangmaatregelen worden genomen. Wij hebben echter wel enkele etische eisen vooropgesteld alvorens advies te geven.»

Veto: Maar meten kan je in het rapport lezen dat er alleen zal worden nagedacht over de uitwijzingen en niet over mogelijke alternatieven voor het huidige asielbeleid.

Vermeersch: «Het was niet de taak van een dergelijke commissie om die problematiek in detail te onderzoeken. Je moet trouwens weten dat een senaatscommissie gedurende anderhalf jaar grondig onderzoek heeft gedaan naar allerhande aspecten van het vluchtelingenbeleid. Daar hebben alle verenigingen en partijen, gaande van binnenlandse zaken en het Kommissariaat voor de Vluchtelingen tot de ngo's, hun mening kunnen zeggen en teksten kunnen indienen. Men kan — zoals het Vlaams Blok — zeggen dat het asielbeleid niet streng genoeg is, of — zoals Ecolo — pretenderen dat het te streng is. Maar de middenmoot van het parlement ondersteunt het asielbeleid van de regering. De senaatscommissie ging ermee akkoord dat economische vluchtelingen niet binnengelaten kunnen worden. De rechtsfilosofische

visie van de commissie-Vermeersch ging uit van het standpunt dat instanties zoals het Kommissariaat voor de Vluchtelingen behoorlijk werk leveren en dat hun beslissingen dan ook moeten worden uitgevoerd. Er moet immers rechtzekerheid zijn. Anders heeft het geen zin wetten te introduceren. Dan worden de gangsters koning.»

Veto: Vindt u dat het asielbeleid een menswaardig beleid is?

Vermeersch: «Grosso modo wel. Met de algemene asielpolitiek van België verklaar ik mij akkoord, maar de procedure moet sneller gebeuren. Een aantal praktische zaken — zoals het gedrag van de rijkswachters — moet verbeterd worden. Het was nuttig om eens te zeggen dat geweld gebruikt moet worden om te beteugelen en niet om te sanktioneren. Mensen die naar hier komen, verdienen in alle omstandigheden ons respect.»

Veto: De aanbevelingen in het rapport lijken voornamelijk technisch te zijn. België zit met een probleem en moet er van af. Werd er wel rekening mee gehouden dat het om mensen gaat?

Vermeersch: «Kijk, ook ik heb al vreemdelingen geholpen. Maar er bestaat een groot verschil tussen het persoonlijk helpen van mensen en het algemene beleid. Als men mij achteraf zou vragen of het asiel van de door mij geholpen persoon gerechtvaardigd was, dan zou ik daar niet zo zeker van zijn. De houding die je hebt ten aanzien van individuele mensen is niet nood-

zakelijk de houding die je hebt ten aanzien van een algemeen probleem.»

Veto: Waarom werd niet fundamenteel nagedacht over de globale asielproblematiek, bijvoorbeeld waarom de mensen vluchten?

Vermeersch: «Die reflectie werd wel gemaakt. U hebt het rapport niet goed gelezen. Ik zal het u eens voorlezen: 'De commissie wenst eraan te herinneren dat de migratie slechts een onderdeel vormt van de ongelijke verdeling van de welvaart en de politieke toestand in de arme landen. Het beleid van de regering moet erop gericht zijn de meest algemene belangen van de betrokken landen te behartigen. Naast het actieve beleid op buitenlandse politiek wenst de commissie te onderstrepen dat de 0,7 procent-grens van het BNP nog lang niet bereikt is'. In de senaat heb ik uitdrukkelijk gezegd dat als de 0,7 procent-grens niet bereikt wordt, de regering haar asielbeleid niet mag verderzetten. Bovendien moet het konsumptienivo in de rijke landen naar beneden en in de arme landen naar omhoog. Ook moet er in de arme landen meer geboorteregeling komen. Vele landen zouden al rijk geweest zijn als ze hun geboorten hadden beperkt. Ik kan er ook niets aan doen dat die misdadiger van een paus geboortebeperving blijft verbieden.»

«Het is een vergissing te denken dat je ginds iets kan verbeteren door een stroom migranten naar hier te halen. Zelfs als dat etisch verantwoord zou zijn, weten wij dat onze bevolking dat niet zal nemen. Als je die utopische politiek zou opleggen, zou dit leiden tot zware xenofobe reacties van het volk. Een groot deel van de Belgische bevolking vindt dat zij het niet voldoende goed hebben. Als het pensioen vanwege een etische standpunt gehalveerd zou worden, ten voordele van de migranten, zou dat bij de bevolking niet in goede aarde vallen. Bovendien heeft dat een economische catastrofe tot gevolg. De meeste mensen zijn geen pater Damiaan. Ik trouwens ook niet.»

Veto: Spreekt hier nu niet eerder een politicus dan een ethicus?

Vermeersch: «(grimmig) Neen, neen, je hebt niet het recht je eigen etiket aan anderen op te leggen. Je hebt het recht daarvoor te pleiten, maar je hebt niet het recht om diktator te spelen. Je kan in een democratie niet ingaan tegen wat de mensen zelf wensen. Je kan ze wel langzamerhand voor iets warm maken, als het tenminste redelijk is.»

Benzine

Veto: U stelt voor om het konsumptienivo in het Westen te doen dalen. Zal de bevolking dit wel aanvaardden? Je kan toch niet tegen de volkswil ingaan?

Vermeersch: «Je kunt daar toch voor pleiten. Je kan bijvoorbeeld ook de prijzen voor benzine verhogen. Op die manier worden langzamerhand maatregelen genomen om minder te consumeren.»

Veto: Vindt u het dan ook niet verantwoord om de mensen warm te maken voor een opener asielbeleid?

Vermeersch: «Neen, dat niet, dat is een foute oplossing. Dat is zelfs een immorele oplossing. Wie komt er nu immers naar hier? Diegenen die een beetje geld hebben, en niet de armen, want die kunnen hun vliegtuigticket niet betalen. De doorsnee bevolking van de derde wereld komt niet naar hier. Een aantal van hen komt naar hier om te studeren, om hier geld te verdienen. Dat zijn de beroemde sans-papiers, de grote helden, voor wie sommigen zich zo hard inzetten, in hongerstaking gaan of kerken en kapellen gaan bezetten. Maar op die manier blijven de landen van herkomst kampen met een tekort aan artsen en ingenieurs. Dat ze in godsnaam hun eigen volk

gaan helpen in plaats van hier te blijven en geld te verdienen.»

Veto: De commissie benadrukt enerzijds haar vrijheid, maar zegt anderzijds wel dat zij niet kan ingaan tegen de gangbare mening van de bevolking en die van de parlementariërs.

Vermeersch: «Dat is evident, in een democratie beslist de meerderheid. Je hebt natuurlijk altijd maoiëten en stalinistie die daar niet mee akkoord zullen gaan.»

Veto: Het gaat er gewoon om dat geen ander mogelijk standpunt werd overwogen. Waar zitten in die commissie de kritische en verantwoordelijke intellectuelen? Dienend zij dan als schaaflap voor het regeringsbeleid?

Vermeersch: «(grimmig) Ik zal u een andere vraag stellen: 'Waar zaten al die organisaties in de Senaat?'. Ik heb toen nergens een uitgewerkte, alternatieve visie gehoord. Ze hebben nochtans de kans gehad. Zij zijn daar al heel lang mee bezig. Wij daarentegen zijn er enkel een paar maanden mee bezig geweest en wij zouden dan een alternatief moeten gevonden hebben? Volgens mij bestaat er overigens geen alternatief.»

Demagoog

Veto: Mag de universiteit zich in het debat mengen? Tegen de 'publieke opinie' kan ze blijkaar niet ingaan.

Vermeersch: «De universiteiten mogen daar wel tegen ingaan, maar mogen hun mening niet opleggen. Zij moeten vooral hun studenten stimuleren om maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen en erover na te denken. Er moet met de verschillende partijen in dit asieldebat gediscussieerd worden, zodanig dat de studenten een positie kunnen kiezen. En als er een maatschappelijk probleem is, dan mag een universiteit eens een eklatante zaak doen, zoals bijvoorbeeld een eredoktoraat verlenen aan een bijzonder figuur. Ik heb echter wel bezwaren tegen het opdringen van dogmatische stellingen. Studenten mogen zich daar niet door laten beïnvloeden. In Gent vraagt het Vak (Vluchtelingenactiecommissie, nvdr) aan de overigens democratisch samengestelde Raad van Bestuur om een standpunt in te nemen. Het Vak beschuldigt de Raad er achteraf van geen standpunt ingenomen te hebben, maar ze bedoelden eigenlijk: 'De Raad heeft ons standpunt niet ingenomen'. Volgens dezelfde lijn willen ze niet langer met mij in debat treden en noemen ze mij een demagoog. Ze vrezen voor de sereniteit van het debat als ik erbij ben. Ze weten natuurlijk dat ze het van mij niet kunnen halen. Ze kennen immers hun dossier niet. Ik ken het toevallig wel.»

Veto: Mag een academicus een visie ontwikkelen die niet strookt met de 'wensen van de bevolking'?

Vermeersch: «Natuurlijk, dat is nogal evident. Dat is zijn recht en plicht.»

Veto: Waarom heeft de commissie dan geen andere, meer fundamentele visie op het asielbeleid durven overwegen?

Vermeersch: «Omdat er geen alternatief is.»

Veto: Als volgend jaar in de haven van Antwerpen een Roemeen overlijdt in een scheepscontainer, komt de commissie-Vermeersch dan opnieuw bijeen om te debatteren over de uitwijzingen per schip?

Vermeersch: «Ik moet toegeven dat de luchtvaartorganisaties sterk vertegenwoordigd waren. Maar de meeste vluchtelingen komen nu eenmaal met het vliegtuig. Het transport per schip of per trein is geen Belgisch, maar een Europees probleem. Afgezien daarvan hebben onze aanbevelingen betrekking op elke vorm van uitoefening van dwang.»

Bart De Schrijver
Diederik Vanden Driessche

“Dit is louter achter de kont lopen van de minister”

Op een persconferentie in Gent nam de Werkgroep Asiel en Uitwijzing vorige week donderdag stelling in tegen het rapport van de commissie-Vermeersch. De commissie boog zich in opdracht van minister van Binnenlandse Zaken Luc Van den Bossche (SP) vooral over het onder dwang uitwijzen van vluchtelingen. De commissie bestaat uit professoren uit Gent, Antwerpen en Brussel en wordt geleid door professor-emeritus Etienne Vermeersch. Volgens de academici is het rapport politiek oppervlakkig en academisch belachelijk. Van enig structureel nadenken over het asielbeleid is er geen sprake.

In het persbericht dat de werkgroep donderdag verstuurd, hekelden de professoren dat de commissie een ruimere en kritische visie op het asielbeleid volledig uit de weg is gegaan. Een evaluatie van de uitvoering van de uitwijzingspolitiek moest het stellen zonder enig structureel nadenken over het asielbeleid zelf. Centraal in het rapport staat de problematiek van geweld veroorzaakt en uitgevoerd door de asielzoekers, wat wordt aangeduid als een “hinderpaal voor de efficiëntie van de uitwijzingsprocedure”. De werkgroep vraagt zich af hoe het komt dat professoren zich laten gebruiken als “schaamlap” voor het asielbeleid. Professor Martin Commers is woordvoerder van de professoren-werkgroep en licht hun ongenoegen over het rapport Vermeersch toe.

Veto: De opdracht van de commissie-Vermeersch was toch op zich al heel beperkt. Kan men het hen verwijten dat zij geen globale visie hebben ontwikkeld?

Martin Commers: «Je zou toch op zijn

minst even moeten aanstippen waar dit asielbeleid in de toekomst moet toe leiden, alvorens je spreekt over deportaties. En zelfs als de minister aan je vraagt om ‘enkel de deportaties te legitimeren’, kan je je opdracht toch interpreteren zoals je dat wil. Er moet uiteraard een beleid zijn. Maar dit is louter achter de kont lopen van de minister. Alvorens je zegt dat er geen alternatief is voor dit asielbeleid, moet je dat eerst bewijzen.»

Veto: Ondertussen zou volgens Vermeersch de publieke opinie toch achter het regeringsbeleid staan en niet gediend zijn met een toestroom van vluchtelingen. Er zouden xenofobe reacties kunnen ontstaan. Is het dan inderdaad niet utopisch of zelfs immoreel om per se nu een alternatief te propageren?

Commers: «Als Vermeersch die mening is toegegaan, geeft hij toe dat wij Hitler moeten steunen. Als op een bepaald moment zeventig procent van de Duitsers op Hitler stemt, kunnen wij dan nog van mening verschillen? Vermeersch justifyeert met deze redenering de machtsovername van de nazi's. Als het Vlaams Blok ook zeventig procent van de stemmen haalt in Antwerpen, moet ik dan als Antwerpenaar zeggen dat ik me niet meer kan verzetten? En waar haalt hij de wijsheid vandaan dat de mensen compleet racistisch zouden worden? Heeft hij de sociologen en kriminologen geraadpleegd? Ik heb trouwens niet gelezen in het rapport dat zij een onderzoek hebben gedaan naar de publieke opinie. Dat er geen echte deskundigen mee hebben gewerkt aan de commissie uit zich in allerlei bemerkingen over zwartwerk en criminaliteit. Ik vind het zwartwerk ook een kwaal, maar de jaarlijkse onduidelijke zesduizend miljard belastingsgeld is een nog grotere kwaal. En dan is er nog die manifeste kriminalisering van de vreemdelingen.»

Het rapport-Vermeersch

De commissie-Vermeersch oordeelde van in het begin van het rapport dat “het niet tot haar opdracht behoort om adviezen te geven over de verschillende fundamentele opties van het asielbeleid”. Wel drukt ze haar sympathie uit voor de vluchtelingen en erkent ze hun problemen. De regering richtte de commissie op na de dood van Semira Adamu. De Gentse professor-emeritus in de filosofie Etienne Vermeersch kreeg de leiding. De kernopdracht van de commissie bestond erin om de verwijdering van uitgeprocedeerde asielzoekers te evalueren.

In het rapport primeren twee aspecten: het doelmatig handhaven van de wettelijke voorschriften bij het uitwijzen van uitgeprocedeerde asielzoekers en het respect voor de rechten van de te verwijderen personen. De commissie geeft advies over de verschillende fasen van de verwijdering. De fase waarin de sans-papiers naar het vliegtuig worden gebracht, ziet de commissie als het grootste probleem. Vooral daar kunnen de asielzoekers aandacht en medelijden van de andere passagiers opwekken. Een aparte, hermetisch afgesloten toegang tot het vliegtuig lijkt volgens de commissieleden verstandig. Ook de Iveco-voertuigen van de rijks-wacht dienen vervangen te worden: hun afstapje is te hoog, en daarom te lastig voor de rijkswachters om onwillige illega-

len erin te duwen. Een andere cruciale fase is die op het vliegtuig. Daar kunnen de vluchtelingen tumult veroorzaken waardoor begeleidende rijkswachters naar de noordermoeien grijpen. Ideaal zou zijn om aparte zakenvliegtuigen in te lassen, vindt de commissie.

De oorzaak van het verzet van de illegalen ligt in het feit dat deze mensen niet snel genoeg worden ingelicht over hun uitwijzing waardoor ze zich niet kunnen voorbereiden. Het rapport pleit voor een snellere afhandeling van de procedure. Vervolgens maakt de commissie een opsomming van geoorloofde dwangmiddelen. Centraal punt daarbij is dat de gezondheid en veiligheid van de uitgewezen vluchtelingen niet in het gedrang mag komen.

Het rapport stuurt ook aan op meer aandacht voor de ontwikkeling van modaliteiten waarbij vreemdelingen op ‘vrijwillige wijze’ terugkeren naar hun land. Het lijkt volgens de commissie ook aangevoelen om een grotere controle uit te oefenen in het land van herkomst van de vluchtelingen. Ook de steun aan buitenlandse studenten in ons land kan aan kritisch onderzoek onderworpen worden. Men kan zich volgens de commissie afvragen of het niet beter is om ter plaatse een academische opleiding voor hen mogelijk te maken.

(bds)

Deze commissie is een onding. Zij gebruiken politieke argumenten. Dit verslag is een politiek rapport, van de dienstmaagden van Vande Lanotte en Van den Bossche om het beleid van de SP — die bang is voor zijn kiezers — te justifyeren. En als deze partij nu eens uiterst rechts wordt, moeten wij dan gaan volgen met argumenten als ‘de bevolking wil het?’»

Veto: Wat moet dan de houding van de academici zijn?

Commers: «Academici moeten niet aan politiek doen. Vermeersch doet dat wel door achter de kont aan te lopen van een minister. Deze commissie had geen dubbel spel moeten spelen, om achteraf dan in de media te gaan pronken. Via onderzoek en goede argumentatie moet men proberen toelichtingen te geven bij de mogelijkheden van een beleid, maar geen legitimatie.»

Veto: Als de regering haar asielbeleid minder streng maakt, opent dit dan niet de deur voor een geweldige stroom vluchtelingen?

Commers: «Het punt is niet dat wij ons beleid minder of meer repressief moeten maken. We moeten een beleid hebben dat mensen sociaal-ekonomisch ter hulp snelt. Dat betekent bijvoorbeeld ingaan tegen de

orders van het IMF (Internationaal Muntfonds, nvdr) en de Wereldbank en gedragskodes opleggen aan de bedrijven. En die belachelijk lage 0,7 procent van het BNP kan om te beginnen eens vermenigvuldigd worden met tien. Trouwens, wat maakt het tenslotte nou uit om hoeveel vluchtelingen het gaat. We hebben tenslotte zesduizend miljard belastingsonduiking die we kunnen aanboren. Italië heeft enkele maanden geleden driehonderdduizend vluchtelingen geregulariseerd. Is het land er soms aan tenonder gegaan?»

Veto: Wat gaat de werkgroep concreet doen?

Commers: «Wij zullen trachten zoveel mogelijk academici te bereiken om samen binnen een afzienbare tijd met een alternatief rapport af te komen.»

Bart De Schrijver

(foto: Archief)

Standpunt Gentse studenten en universiteit

De Gentse Studentenraad (GSR), het Vluchtelingenactiekomitee (Vak) en de Raad van Bestuur (RvB) van de RUG hebben allemaal zo hun eigen ideeën over de vluchtelingenproblematiek. Het Vak eist een algemene regularisatie voor alle sans-papiers en stopzetting van de uitwijzingspolitiek. De Raad van Bestuur wil een snellere en meer doorzichtige behandeling van de dossiers. Beiden pleiten voor het aanpakken van de structurele oorzaken achter de problemen. De GSR houdt zich op de achtergrond.

Het Vluchtelingenactiekomitee kwam vorige week donderdag naar buiten met een eenduidige platformtekst. Naast een algemene regularisatie voor alle mensen zonder papieren, eist ze ook de stopzetting van de uitwijzingspolitiek. Geen enkele uitwijzing kan volgens hen humaan zijn. Een derde eis is de afschaffing van de gesloten centra voor vluchtelingen, aangezien deze mensen geen criminelen zijn. Tenslotte wil het Vak ook aandacht voor een dieperliggend probleem, namelijk de ekonomische en politieke uitbuiting door de rijke landen. Hun concrete eis om een lokaal open te stellen, werd ondertussen gedeeltelijk ingewilligd door de universiteit. In het lokaal — dat enkel overdag open zal zijn — krijgen de sans-papiers en de studenten de kans om hun stem te laten horen. Overmachten kunnen ze er evenwel niet. Het gaat hier dus eerder om een bewustmakingsactie.

Niet als het Vak wil de Raad van Bestuur van de Gentse uni-

versiteit een aanpak van structurele problemen, zodat vluchten op termijn niet meer nodig is. Wat het asielbeleid in België betreft, pleit de Raad van Bestuur voor een doorzichtige, eerlijke en snelle behandeling van de dossiers, waarbij de kandidaat-asielzoeker zo snel mogelijk zekerheid krijgt over zijn lot. Vooral gezinnen met kinderen moeten efficiënt geholpen worden. De Raad van Bestuur vindt overigens dat het debat over de complexe materie van de vluchtelingen zeker niet mag stilvallen.

De Gentse Studentenraad was voorzichtig in het formuleren van haar standpunt. De GSR deelt de mening van de Raad van Bestuur waar het gaat over het openstellen van een lokaal: ook volgens hen kan dit alleen overdag. De studentenraad vindt dat zij — als boegbeeld van de studenten — in hun meningen immers niet te fel mogen afwijken van die van de universiteit zelf. Ze pleiten er wel voor dat de Raad een werkgroep zou oprichten die zich met deze materie bezighoudt.

Het Vak zal tijdens de komende weken haar eisenpakket onderstrepen met een aantal acties. Op tien maart om tien uur vertrekt er een betoging van op het St-Pietersplein in Gent. Het Vak wordt in haar acties alvast gesteund door professoren en andere personeelsleden. In een petitie vroegen die van de RUG om een duidelijker standpunt. Een wens die inmiddels ingewilligd werd.

(jb)

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

"Ik ga een staatsgevaarlijke uitspraak doen"

Studenten weten te weinig over politiek, net als de rest van de bevolking. De regering zou rechtstreeks moeten verkozen worden. België lijdt aan overinstitutionalisering. Politoloog Wilfried Dewachter legt uit waarom, en bijt daarmee de spits af van een nieuwe reeks over professoren en politiek (zie ook kader).

kennis nodig, maar er is ook de ervaring van het beleid. Politiek is het sturen van de maatschappij. De burgerervaart in meer of mindere mate wat dat sturen inhoudt. Dat vraagt een persoonlijke inzet van de kiezer, die heel weinig stimuli krijgt om zich politiek goed te vormen. Zo kom je bij het debat van stemplicht en stemrecht. De stemplicht wordt niet afgeschaft omdat het de politici een stuk gemakkelijker maakt.

aanvaarden, en zo verdwijnt het mitische beeld dat de politiek alles kan. Ik pleit ook voor minder vergaande hervormingen zoals het niet langer overdragen van de lijststem in volgorde van rangschikking. Zo verdelen de kiezers niet enkel zetels onder de partijen, maar beslissen ze ook wie op die zetels gaat zitten. Wij stemmen eigenlijk op twee niveaus. We beslissen welke partijen het best zullen vertegenwoordigd zijn in de instellingen. Maar via onze voorkeurstem kunnen we voor een stuk bepalen welke mensen uit die partijen de macht zullen uitoefenen. Ik pleit dan ook voor stemrecht in plaats van stemplicht, want dan zouden de kiezers bewuster gaan stemmen en worden proteststemmen geweerd.

Zo'n rechtstreekse verkiezing van de regering loopt in twee rondes. In de eerste ronde gebeurt dit een beetje analoog aan de presidentsverkiezingen in Frankrijk. Elke partij stelt

mogelijk stemmen halen, om vervolgens de instellingen van de hoofdstad te kunnen blokkeren. Zou dat geen serieuze bedreiging betekenen voor de Belgische besluitvorming?

Dewachter: «Ik heb geen betrouwbare aanwijzing over hoe de kiezers in Brussel gaan stemmen, maar de kans op dit scenario is niet onbestaande. Dan moet men dit toeschrijven aan het Vlaams Blok en de kiezers die erop stemmen, maar in eerste instantie aan dat verlicht elitisme. Dit heeft het zichzelf institutioneel bijzonder moeilijk gemaakt, door compromissen te maken op basis van een wederzijds systeem van checks and balances. Een zesvoudige meerderheid halen in het nationale parlement, waar ter wereld bestaat dat? Men wijt parallelle regeringen in Vlaanderen, Wallonië en op het federale niveau. Men heeft de pariteit in de nationale regering ingevoerd, men heeft de alarmbel ingevoerd. Zo zijn er enorm veel wederzijdse controlemechanismen, veel te veel.»

Luciditeit

«Men beseft tot op dit ogenblik te weinig hoe die institutionele hyperbescherming de besluitvorming concentreert bij de mensen die het moeten doen. Totnogtoe is dat goed verlopen. Vraag is wat er in Brussel zal gebeuren op dertien juni? Dit heeft niets te maken met het federalisme — dat is een oplossing voor Belgische problemen — dat natuurlijk eenvoudiger moet worden uitgedrukt.»

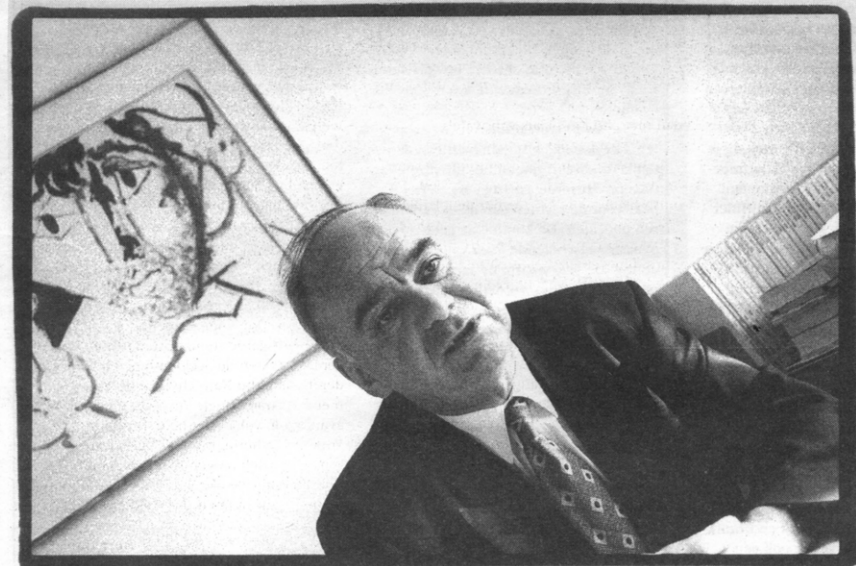
Veto: *Wat gaat men doen als het Vlaams Blok in Brussel slaagt in zijn opzet?*

Dewachter: «Dat is een vraag die je moet stellen aan Jean-Luc Dehaene. Beneden en boven de taalgrens, en in Brussel, wordt er anders over gedacht. Je krijgt dan een competitie van machtsposities en luciditeit, die zo sterk in het verlicht elitisme zit. En ik hoop dat de luciditeit het zal halen op de machtsposities.»

«Ik ga een staatsgevaarlijke uitspraak doen. De grondwet is een heel belangrijke zaak, maar op bepaalde momenten is de basiskonstitutie van het politiek bestel misschien nog belangrijker dan de geschreven constitutie. In 1918 zijn de verkiezingen georganiseerd via algemeen stemrecht, hoewel de grondwet dit niet toeliet. En dat is niet de enige keer in de geschiedenis van België dat men radikaal tegen de grondwet ingaat. Het is heel moeilijk te bepalen wanneer dit kan, en wanneer niet. In 1918 lag dat voor de hand.»

«In Brussel heb je een veel moeilijker zaak. Als er blokkeringen tussen Vlaanderen en Wallonië gaan komen, hoe zal men dat oplossen? Brussel is een symbool van de niet-werkbaarheid van de overinstitutionalisatie, en dat stelt zich nu erg akutaal omdat het Vlaams Blok erop inspeelt. De franstaligen in Brussel beseffen het probleem maar al te goed. Je moet je enerzijds realiseren dat onze maatschappij overgeinstitutionaliseerd is, en anderzijds dat men de basiskonstitutie moet respecteren.»

Margo Foubert
Maarten van Meer

Hé, mijn schilderij hangt scheef!

foto Dirk Bernard

Veto: *Hoe schat u de politieke kennis van de studenten in?*

Dewachter: «Onderzoek wijst uit dat die verschil naargelang de faculteiten. De kennis ligt het hoogst in de drie faculteiten die ze beroepshalve moeten onderwijzen: sociale wetenschappen, rechten en economie. Daarna volgt de rest van de humane wetenschappen en op het laagste niveau komen de natuur- en biomedische wetenschappen. In het algemeen ligt de politieke kennis van studenten te laag. Er werd ook vastgesteld dat bij ongeveer de helft van de bevolking deze kennis onder het minimale niveau ligt. Op de burger komen vele dingen af, maar wat ontbreekt is een sleutel om de informatie te beoordelen en te plaatsen, zodat ze het onderscheid kunnen maken tussen wat belangrijk en wat banaal is. Dit komt ten eerste door de nagenoeg totale afwezigheid van een goede politieke vorming in ons onderwijs. Het is onvoorstelbaar — en dat is nog zacht uitgedrukt — dat men in de humaniora-opleiding geen woord zegt over hoe deze maatschappij bestuurd wordt, tenzij op persoonlijk initiatief van een goede leerkracht. Een tweede oorzaak ligt bij de massakommunikatie: op de kwaliteitskranten na, gebeurt er zeer weinig goede politieke vorming.»

Inhoud

«De politiek zelf doet ook te weinig aan politieke vorming. Zij zouden de bevolking reële politieke inhoud moeten bieden. Politieke partijen zouden moeten pleiten dat er in het middelbaar onderwijs adequate politieke vorming komt. En dat is gans iets anders dan uitleggen hoe België institutioneel in elkaar zit. De burger moet begrijpen hoe de maatschappij waarin hij leeft problemen politiek aanpakt, en dus moet je de ingewikkelde besluitvorming van België uitleggen. Als de bevolking een goede basiskennis heeft, kunnen de partijen naar de burger stappen zonder deus ex machina-oplossingen te beloven.»

Veto: *Hoe kan men zinvol naar de verkiezingen stappen?*

Dewachter: «Daarvoor is een minimale

Bij stemrecht moeten de partijen eerst de kiezers motiveren om naar de stembus te gaan. Daarin zit een moment van politieke vorming.»

Overdrijving

«Het wezenlijke debat gaat echter over wat kiezers kunnen beslissen bij verkiezingen. In België is dat zeer weinig. In Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland beslissen de kiezers oneindig veel meer — gepaste overdrijving — dan hier. In die landen stoot men door tot in de centrale motor van het politieke bedrijf, namelijk de regering. In dit land kunnen de burgers enkel zetels onder de politieke partijen verdelen. Daarna gaan die partijen autonoom discussiëren over welke regering zij gaan vormen, met welk programma. In 1987 was de kiezer overtuigd dat de regering zou worden verdergezet, maar na de verkiezingen werd de coalitie omgedraaid.»

Veto: *Pleit u nu voor de rechtstreekse verkiezing van de regering?*

Dewachter: «Ik pleit voor veel dingen. Als je wil demokratiseren moet dit volgens mij in vier trappen gebeuren. De belangrijkste is de rechtstreekse verkiezing van de regering. Er is zoveel onderzoek dat aantoonde dat de regering — samen met de partijen die de regering maken — de centrale beslissingsmotor is in dit land. Verder pleit ik voor een echt referendum, wetende dat dit een moeilijke zaak is in België. Misschien is het veiliger om daar eerst op gemeenschapsniveau mee te beginnen. Ik pleit voor een referendum — omdat dit democratisch is — maar ook omdat men zo het beste leert wat politiek beslissen is. Men leert de consequenties van een keuze

zijn kandidaat-eerste minister voor. De kiezers stemmen en de twee kandidaten die het meeste aantal stemmen halen, gaan naar de tweede ronde. Voor die tweede ronde zeggen de twee kandidaten met welke mensen en met welk programma ze het willen doen, en hoe die mensen verdeeld zijn over de departementen. Wil die kandidaat-eerste minister met een regering van mensen van één partij naar de tweede ronde gaan, dan is dat zijn keuze. Wil die vooraf een coalitie maken, dan is dat eveneens de keuze van de kandidaat en zijn partij. Tussen de eerste en tweede ronde moeten de kandidaten dan tot overeenstemming komen over het programma en de samenstelling van de regering. De andere kandidaat doet hetzelfde. De kiezers stemmen dan over regering A of regering B — heel belangrijk — A of B krijgt van het kiezerskorps een absolute meerderheid: meer dan de helft van de stemmen. Het debat tussen de twee ploegen zal dan moeten gaan over het beleid dat ze voorstellen en de bekwaamheid van de voorgestelde kandidaten. Een bekende Vlaming kan je dan niet naar voor schuiven, want die valt tegen als minister omdat hij zijn stiel niet kent.»

Elitisme

Veto: *Hoe komt het dat er zo weinig discussie plaatsvindt over deze zaken?*

Dewachter: «Omdat we hiermee de kern van politieke besluitvorming in België raken. Die zou je kunnen samenvatten als een verlicht elitisme. Laat ik een voorbeeld geven: de top van de besluitvormers heeft terecht ingezien dat het instappen in het Verdrag van Maastricht en de Euro een goede zaak voor België is — gezien ons aandeel van buitenlandse handel. Maar in tegenstelling tot Frankrijk, Denemarken enzovoort heeft men die basiskeuze niet voorgedragen aan de burgers. Er zit bij de top heel veel deskundigheid en scherp politiek inzicht. Maar ons politiek bestel laat toe om met dat verlichte inzicht niet naar de kiezer te moeten gaan.»

Veto: *Het Vlaams Blok wil in Brussel zoveel*

Proffen en politiek

Doorgaans geven professoren commentaar vanop de zijlijn. Geven ze analyses, of ondersteunen hun onderzoeken het beleid. Volgende week start in Veto een reeks over professoren die ook opkomen met de verkiezingen. Elke week zal iemand van een andere partij geïnterviewd worden, de laatste aflevering wordt een debat met de jongerenvoorzitters. Als proloog fungeert deze week een interview met professor Wilfried Dewachter, als politoloog verbonden aan de KU Leuven.

Neo-beat-noir-comedy

Deze week serveert Stuc u 'Down by Law' in het kader van de Jim Jarmush-retrospektieve. In de New Harvest Special-reeks figureert 'Temenos' van Nina Danino.

Jim Jarmush behoort tot de zogenaamde independent production filmmakers. Het is een losvaste verzameling sineasten die in het begin van de jaren tachtig opkwam met films die zonder steun van de grote studio's gemaakt waren en zich niet richtten op het massapubliek van de Hollywoodkaskrakers. Veel van deze regisseurs en films hebben intussen een cultstatus bereikt en met Jarmush is het zeker niet anders.

Integendeel zelfs. Wie 'Blue in the Face' — het vervolg op 'Smoke' zag — zal vast en zeker beamen dat Jim Jarmush ongetwijfeld de meest opvallende van de hele schare beroemde acteurs was die meewerkten aan beide improvisatiefilms. Ook in zijn eigen films maakt hij graag gebruik van beroemdheden. Een opvallende konstante daarbij is zijn fascinatie voor muziek, en vooral dan rock. De man heeft meerdere keren samengewerkt met illustere namen als Neil Young, Screamin' Jay Hawkins en Tom Waits. Bovendien is zijn meest recente film een documentaire over Neil Young & The Crazy Horse.

'Down by Law' is Jarmush's derde

prent en dateert ondertussen al weer van 1986. Zelf zegt de regisseur ervan dat het een "neo-beat-noir-comedy" geworden is, "met een verhaallijn die openlijk konventies aanvaardt, en een sfeerscheping die deels nachtmerrrie deels sprookje is". Ook hier zien we die voorliefde voor muziek terugkomen. Twee van de hoofdrollen worden namelijk gespeeld door Tom Waits en John Lurie. De laatste acteerde ook al in 'Stranger than Paradise', de tweede film van Jarmush. Hij speelt bij de band The Lounge Lizards uit New York. Tom Waits voorstellen hoeft hopelijk niet meer. In 'Down by Law' bewijst hij ook zijn akteertalent.

Nero

Het verhaal begint ergens in New Orleans, waar Zack (Tom Waits) en Jack (John Lurie) allebei een pechdag hebben. Jack, een bescheiden pooier, wordt erin geluisd: de politie betreft hem met een tienjarig meisje. Ook Zack vergaat het al niet beter. Hij is een radio-dj die wordt buitengegooid door zijn lief en opgescheept raakt met een lijk in de koffer van zijn auto. De twee komen in dezelfde sel terecht en kunnen elkaar totaal niet luchten. Wie ook in de bak zit is Roberto, een Italiaanse toerist. We zien hier Roberto Benigni in de film die

waarschijnlijk het begin was van zijn grote doorbraak. Momenteel draait in de bioscoop het door hem geregisseerde 'La Vitta E Bella'.

Roberto — die het Engels niet machtig is — probeert de spanningen tussen Jack en Zack wat te bekoelen. Uiteindelijk blijkt hij zelfs dienege te zijn die dankzij zijn verbeelding en zijn liefde voor films het drieliet naar de vrijheid zal leiden via een of andere legendarische tunnel. Ze komen terecht in een mysterieus moerassig gebied waar oriëntatie onmogelijk lijkt. Aan het eind van zo'n verhaal hoort natuurlijk een happy-end in onvervalste Nero-stijl, maar dan met pasta in plaats van wafels.

Frappant is dat Jarmush voordat de film af was nog nooit in Louisiana, waar het verhaal zich afspeelt, was geweest. Jarmush heeft bij de keuze voor de lokaties uitsluitend gebruik gemaakt van fantasie, geïnspireerd door verhalen, rhythm & blues, films en elementen uit de populaire cultuur. Dat alles heeft ervoor gezorgd dat je 'Down by Law' niet in één hokje kan plaatsen. Interessant is nog dat in deze zwart-wit film op een mooie wijze gespeeld wordt met de belichting die evolueert van het donker in de gevangenis naar een zacht licht bij het happy-end.

Lourdes

Naast de vier Jarmush-films blijven de andere filmreeksen natuurlijk gewoon doorlopen. Zo kan u in de New Harvest Special *Temenos* van Nina Danino zien. In

Temenos, wat heilige plaats betekent, gaat het om het profetische en het sakrale. Danino draaide een jaar lang beelden op plaatsen waar Maria verschenen zou zijn, waaronder Lourdes en Medjugorje. Met dit beeldmateriaal wordt dan een parallelle wereld gekreëerd waarin dingen die je anders nooit zou opmerken — zoals het geluid van een vogel — nu een veel grotere betekenis krijgen. Dit resulteerde in desolate landschappen waar heel weinig gebeurt. Bovendien is men uiterst spaarzaam met woorden en geluid, zodat we bijna aan het indommelen waren.

Bijna, want er is ook nog de soundtrack — ekskuseer, de sound performance. Danino werkte voor *Temenos* samen met drie avant-garde stemkunstenaressen die de eenheid tussen de beelden moeten garanderen. Sainkho Namtchylak uit Rusland met haar traditionele Tuva-gezangen, de avantgarde vocaliste Shelly Hirsch uit New York en Catherine Bott als vertolkster van vroege muziek mogen hier een aantal behoorlijk indrukwekkende kapriolen uithalen met hun stem én ons wakker maken uit onze slaap.

Bert Balcaen

Dubbelspel voert een dubbelspel ten tonele

Er is teveel tijd

De reeks dubbelspel — een samenwerking tussen Stuc en CC Leuven — brengt deze week 'Quartet' naar Leuven. De nieuwste dans-teaterproductie van Toneelgroep Stan en Rosas, is donderdag en vrijdag te zien in de Stadsschouwburg. In alle opzichten is er sprake van een dubbelspel: een danseres en een akteur staan samen op de scène, de regie en choreografie werden verzorgd door Anne Teresa en Jolente De Keersmaeker.

Ook de puntige tekst van Heiner Müller naar de achttiende-eeuwse brievenroman 'Les Liaisons Dangereuses' is bijzonder contrastrijk. Via een samengaan van tekst en beweging wordt Müller's reflectie op terrorisme scherp getartuleerd in beschouwingen over lust, tijd en heiligheid. Een esthetisch horrorspel waarin de dans onuitgesproken emoties zichtbaar lijkt te maken. De Duitse teaterauteur Heiner Müller inspireerde zich voor 'Quartet' (1980) op 'Les Liaisons Dangereuses' (1782) van Choderlos de Laclos, een brievenroman over liefde en dekadentie in achttiende-eeuwse salons. Müller noemt zijn stuk "een reflectie over terrorisme, gebruik makend van materiaal dat er op het eerste zicht niets mee te maken heeft." Het salon vóór de Franse Revolutie is evengoed een bunker ná de Derde Wereldoorlog — een man en een vrouw trachten elkaar te raken terwijl hun wereld op instorten staat, of reeds ingestort is.

Op de scène ligt een mooie parketvloer, een soort van dambord dat uitnodigt tot een spel. Een lijnentekening die in de plannen gegrift is, geeft reeds op subtiele wijze de onderliggende kaleidoscoop aan. Danseres Cynthia Loemij dans in de rol van Mariekin de Merteuil op het grid. In het tipische bewegingsdroom van Anne Teresa De Keersmaeker eigent de danseres zich de ruimte toe. Een simpele beweging van een arm of een wending van het hoofd mondt uit in snelle, breedvoerige bewegingen. De dans is bijzonder grillig, hoewel eveneens strak en soepel — de virtuositeit van het spel wordt aangekondigd. De bewegingen hebben ook een wreed kantje, ze nemen een positie in die niet mis te verstaan is.

Tegenspeler Frank Verduyssen komt binnen, in de rol van *Vicomte Valmont*. "Er is teveel tijd." Müller kreëert echter niet de zoveelste estetica van het rondhangen, maar

laat zijn personages de tijd doorbrengen met een rollenspel dat ontaardt in een machtspel tot de dood. Kompleet onderkoeld dient de onverbetelrijke vrouwenversierder de markiezin van antwoord. De twee personages sparen elkaar niet, elk woord komt neer als een dolkstoot. Beiden treffen elkaar echter niet, zozeer gaan ze op in hun spel. In een hang naar almacht, naar heiligheid hebben beide personages elke emotie uitgewist, hun hart reeds bijgezet in een vitrine. Ze lijken nog slechts machines. Müller schrijft dat het de eerste keer was dat hij een elektrische schrijfmachine gebruikte. "Dat had zeker consequenties voor de tekst."

Wellust

Müller's tekst zit op eenzelfde lijn als de dans, grillig maar loepzuiver. Scherpzinnig, scherp, vlijmscherp. De plot van de amoeruze verwickelingen bij Laclos wijkt voor rake beschouwingen over de tijd, over het lichaam, over macht en wellust. De personages van Madame de Tourvel en het jonge maagdelijke nichtje Cécile de Volanges, die aanvankelijk tot de inzet van het spel behoorden, zijn goed voor een contrastrijke uiteenzetting over heiligheid. De geografie van de hemel wordt er haast contrapuntisch bij, als de markiezin en de burggraaf zich verlustigen in een naspelen van hun slachtoffers. Heiligheid schuilt evenzeer in de maagdelijkheid als in de doodsdrijf. Voor Valmont valt god samen met de topografie van het vrouwelijk lichaam, zoals Verduyssen het op een bijzondere dansante wijze uiteenzet.

Idealisering laat zich echter linken aan terrorisme, aan geweldigheden — een gedachte die overigens sedert eeuwen centraal staat in menige reflectie over de hoofse

liefde. Of dit ook restloos kan is nog maar de vraag. Het terrorisme beperkt zich duidelijk niet tot het evidente beeld van twee tijgers die elkaar beloen. De dood van Madame de Tourvel laat de grenzen van het spel verschijnen, de konfrontatie wordt daadwerkelijk bitter. "Buitensporigheden kun je alleen veroorloven met mensen van wie je weet, dat je spoedig met hen zult breken."

De rollen van akteur en danseres worden meermaals omgewisseld, wat moeiteloos kan omdat het machtspel zich eenvoudig lijkt voort te bewegen. Personages, acteurs, beweging en taal verglijden in elkaar, man en vrouw gaan in elkaar over, het onderscheid tussen de macht over zichzelf en over de ander vervaagt. Een kleine pas de

deux op het einde verbeeldt deze implosie, een spanning die uiteindelijk afstand verkiest, met een oorlogssituatie als enige uitweg. Tal van onuitgesproken gevoelens lijken intussen zichtbaar geworden in de dans. In een abstrakte verbinding van tekst-teater en dans slagen de zussen De Keersmaeker er op transparante wijze in de universaliteit van Müller's 'Quartet' ten tonele te voeren.

Jeroen Peeters

Quartet wordt gespeeld op donderdag 11 en vrijdag 12 maart, om 20.00 u in de Stadsschouwburg. Reservatie is mogelijk op het Stuconthaal, Van Evenstraat 2d (016/20 81 33) of het besprekingsbureau van KC Leuven, Bondgenotenlaan 21 (016/22.21.13). Kaarten kosten 450/315.

organiseert
vijf studieprijsen
Academiejaar 1999-2000

Water

Ingesteld door de Vlaamse Milieumaatschappij

Energie

Ingesteld door de n.v. GEA-Happel

Afval

Ingesteld door de n.v. Indaver

Leefmilieu

Ingesteld door de n.v. Wato

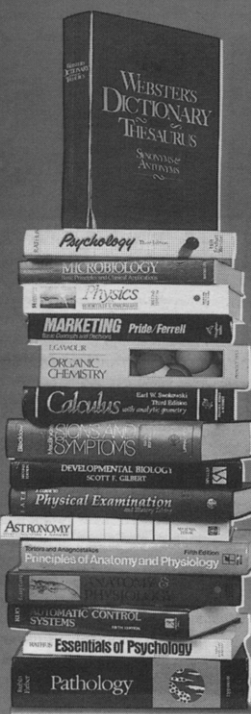
Bodem

Ingesteld door ERM

Voor meer inlichtingen, contacteer het secretariaat van de v.z.w. Water-Energik-Vlario, Marktplein 16, 2110 Wijnegem
Tel: 03/353.72.53 - fax: 03/353.89.91 - e-mail: wel@village.uu.net.be

SCIENTIFIC

BOOK SALE

De Centrale Boekhandel organises a magnificent scientific super sale. These special offers are gigantic, thousand of titles for every speciality. Textbooks, manuals, atlases, dictionaries, its too much to mention here. Sometimes a little bit older, but prices are a world of difference.

BUILD UP YOUR OWN LIBRARY.

QUARTER OF A MILLION BOOKS

BOEKEN & STRIPS · ROMANS · LITERATUUR

WETENSCHAP · STUDIEBOEKEN · ENZ.

NIEUW: TOP 10 LITERATUUR

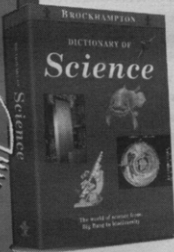
VOOR WEGGEEFPRIJZEN

Soms licht beschadigd of verkleurd, echter het verschil zit hem in de prijs!

POLY ZAKWOORDENBOEKEN

10.001 COMPUTERBOOKS
WITH SOFTWARE / CD-ROM / DISKS ETC.

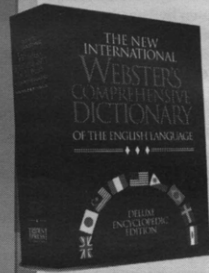
VETO 381 VOORDEELBON EXCLUSIVE COUPON FOR EXTRA DISCOUNT

DICTIONARY OF SCIENCE

Big format. 690 pages from Astronomy to Zoology. A stimulating overview of the world of science.

List price 1325
Sale price 378
Veto coupon 95
283

WEBSTER DICTIONARY

Newest updated edition. With thumb index: The best there is.

List price 2.995 sale price 948
Veto coupon 190
758

PRISMA VAN DE NATUURKUNDE

Tijdloos woordenboek met 2000 trefwoorden
Sale price 95 Veto coupon 48
48

GESCHIEDENIS VAN HET KAPITALISME

Michel Beaud. Van 1500 tot heden. 5 eeuwen historie. Haast 400 pag. vol wetenschappelijke analyses. Klasseboek uit de Aula-reeks. van 1250 beursprijs 283 Veto coupon 48
283

Veto Total coupon **381**

Name: _____ Postal code: _____ Nr.: _____

DE CENTRALE BOEKHANDEL

AMERIKALEI 200/30 - 2000 ANTWERPEN

TEL. INFO: 016 38 30 11

...PRESALE DAY... THUR/DON 11 MARCH 14-21 H

FRI/VRIJ	SAT/ZAT	SUN/ZON
12	13	14
MARCH 14-21 H	MARCH 10-18 H	MARCH 10-18 H

BRABANTHAL LEUVEN

A3 (Brussel-Luik) Afrit 23 = Haasrode

zoekertjes

- ✓ Verloren op donderdag 4 maart in de Blauwe Kater: bruine jas (Lee Cooper) + blauwe fleecy + sleutels. Terug te bezorgen bij Wout (JP Mincklerstraat 18, 23.39.43) of Ruid (Dekenstraat 26). Fikse beloning!
- ✓ Pruts, een lief KUSJE van je Chrisje.
- ✓ Bart is misschien op zijn kot een kale wijze oppergod, maar op de veto is hij casual, een SISI...
- ✓ Bals & Domi, alias Chantal en Petra, pakt de Foen in de kak ofwel test je Tromi's Dukje. (de Werf-binken)
- ✓ Thomas van Aquino keert zich om in zijn graf bij de lektuur van het Eco-interview.
- ✓ Diploma's: bac., kand., lic., dr., goede staat, geen waarde, nooit gebruikt, prijs o.t.k., z.w. Kard. Mercierplein 2, 3000 Leuven.
- ✓ Nationalistisch Studentenverbond betoegt op 11 maart met 150 man. Grote Markt 19.30 u. Wij zijn met het tiendubbele! Kollektief tegen Fascisme
- ✓ Het Kerkelijk Kringen Konvent wenst al zijn (oud-)studenten een zalig Thomasfeest.
- ✓ Er is een prachtig roomijspaleis op de Oude Markt, alleen weet je niet wanneer hij open is.
- ✓ Thomas van Aquino vindt rechtstreekse toegang tot de licentie Wijsbeheerte voor West-Vlaamse historici een devaluatie. (Summo contra Gentiles 4 q. III)
- ✓ Marie-Jeanne, je nieuwe gebit staat je écht beeldig.

- ✓ Kringraad wenst U een vrolijk Kerstfeest en een geinspireerd 1999.
- ✓ Bos Aquinas heeft geen commentaar over de millenniumwende.
- ✓ Sociale Raad wenst u een prettig mei '68
- ✓ De winnaar van de droomreis naar Hamme is K.D. uit de Dekenstraat 34.
- ✓ Liesbethje, wij vragen vergiffenis!! (Dieterje en Bartje).
- ✓ Frederik, gelukkige verjaardag!
- ✓ Gratis scheerapparaat te verkrijgen op het nummer 075/54.42.27
- ✓ Virginie, ik durf het jou bijna niet vragen, maar... Wil je met mij trouwen? (Carl)
- ✓ Sara, nog één vraagje, vond je dit boeiend of niet?
- ✓ Tot in het plukken van de ajuinen — lees volgende week —, See Ya, Folks (Dieterje)
- ✓ Vorig jaar wou mijne computer dat mailje i.v.m. de examens niet versturen. Nu, wel. Allé, beter laat dan nooit. Robin Hood.
- ✓ Opgepast voor de volgende persoon: herhaaldelijk werd een persoon gesignaleerd die naar de opening van tentoonstellingen kwam omwille van het eten van de broodjes die

aanwezig waren. Voor de opening van de tentoonstelling van KLIO had hij pech: er waren geen broodjes.
 ✓ Voedselbon gezocht voor uitgehoëerde vegetariër
 ✓ High tech-tut verloren van Calvin Klein, bevat letale bacteriënkultuur. Gelieve er niet op te kwijlen en terug te bezorgen aan G.

Deneffe, afdeling anatomie.
 ✓ Gezocht: een opklapbaar bed voor de Alfa of Klioperma.
 ✓ Bartje, als we de sleutels nog eens nodig hebben... We weten je te vinden.
 ✓ Vicky en Sixten, al VIER maand samen en elkaar nog niet uitgemeord, proficiat! En hop naar de suikerbonen, zou ik zo zeggen.

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
Tel: 23.70.30

Tiensestraat 88
Tel: 23.70.02

Naamsstraat 115
Tel: 23.70.03

Ma.-Do. 9 - 22u.
Vr. 9 - 20u.
Zat. 10 - 17u.

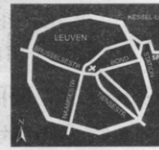
Ma.-Vr. 9 - 19u.

Ma.-Vr. 9 - 19u.
Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u
Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Tikkantoor
Devano
016/490.890

Tekstverwerking * Laserprinting
Lay-out * Tekstinbreng

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,...

Gespecialiseerd in
wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Lodewijk van Velthemstraat 31
3020 Herent (Velthem-Beisem)

(advertentie)

agenda & ad valvas

DOOR ANN & MARIE-ANNE

DINSDAG

- 18.30 u **KEUKEN** Vegetarische/veganistische volkskeuken, in Sint-Servatiusstraat (hoek Tessestraat), toeg. vrije bijdrage, org. Sociaal Centrum.
- 20.00 u **CULT** Inleiding in de fantastische film n.a.v. filmfestival in Brussel: horror, erotiek, science-fiction & zwarte humor, org. D.E.A.D.
- 20.00 u **VORMING** Walter Van Trier (KUL) over Arbeid en Basisinkomen in het werk van

- André Gorz, in CC Oratoriënhof, org. Mase-reelfonds.
- 20.00 u **VORMING** 'Treed binnen in de wereld van Oikonde', inleefavond, in Luchtballon, Hooverplein, toeg. gratis, org. Oikonde Leuven.
- 20.00 u **TEATER** 'Macbeth' door MUZtheater, in Schouwburg, toeg. 350, org. C.C. Leuven.
- 20.00 u **FILM** Harvest Special: 'Temenos' van Nina Danino, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'One flew over the cuckoo's

- nest' door Thaleia Toneel, in Museumzaal (Naamsstraat 22), org. Thaleia Toneel
- 20.30 u **TEATER** Aran en Titus door Het oranje-hotel van Ivar Van Urk, in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** Filmfun: 'Il Gattopardo' van Luchino Visconti, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

- 20.30 u **TEATER** 'One flew over the cuckoo's nest' door Thaleia Toneel, in Museumzaal (Naamsstraat 22), org. Kulturkommissie.
- 22.30 u **FILM** 'Coffee and cigarettes- Stranger than paradise' van Jim Jarmush, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

VRIJDAG

- 20.00 u **DANS** 'Quartet' door Tg Stan en Rosas, in Schouwburg, toeg. 450, org. Stuc.

ZATERDAG

- 20.30 u **TEATER** 'One flew over the cuckoo's nest' door Thaleia Toneel, in Museumzaal (Naamsstraat 22), org. Kulturkommissie.

ZONDAG

- 19.00 u **FILM** Benefiet film-avond, in Sint-Servatiusstraat, toeg. 80, org. Sociaal Centrum.
- 20.00 u **FILM** New Harvest: 'The House' van Sharunas Bartas, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 22.00 u **KONSERT** Jazz op zondag, in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

- 18.00 u **FILM** Filmfun: 'La maman et la putain' van Jean Eustache, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.00 u **TEATER** 'De uren nul — Bedoelen in de stad', in Halfmaarsstraat 19, toeg. 200, org. Themahuis Crunch.
- 20.00 u **MUZIEK** Oorgetuigen met Daan Stuyven, in Stuc vergaderzaal, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'No beauty for me there, where human life is rare' door Needcompany, in Universiteitsbibliotheek Ladeuzeplein, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** New Harvest: 'The House' van Sharunas Bartas, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

Alfa

- 09/03 om 20.00 u: Lezing door mevr. Flameng-Smolders in verband met restauratietechnieken voor keramiek, in MSI 00.28.
- 10/03 om 19.00 u: Algemene vergadering, in MSI 00.20.
- 12/03 om 20.00 u: Receptie en opening tentoonstelling '15 jaar Alfa', in Expozaal Erasmushuis.
- 15/03 om 21.00 u: Beat Night en jeneveravond, in Fak Letteren + praatkamer.

Germania

- 10/03 om 20.00 u: Germania damesvoetballes tegen hun profes, in Sportkot.
- 10/03 om 21.00 u: Palm- en schlageravond, in Fak Letteren.

Historia

- 09/03 om 19.30 u: Historia-Germania voetbal, in Sportkot (kunstgras).
- 13/03 Tiendaagse van de cultfilm vanaf 13/03 tot 23/03, in MSI.

KHL-OSR

- 11/03 om 21.30 u: Leuven HOKT (fuif), in SILO.

Klio

- 08/03 om 14.00 u: Namiddagtap, in FAK Letteren.
- 09/03 om 20.00 u: Film, in MSI 00.28.
- 10/03 om 19.00 u: Kennismakings PV, in 's Meiers.
- 10/03 om 20.30 u: PV, in 's Meiers.

Medica

- 09/03 om 20.00 u: Debat: gezondheidszorg in België, o.a. met Patrick Van Krunkelsven, Luc Gouty en moderator Guy Tegenbos, in MTC Grote aula.
- 11/03 om 22.00 u: Tropical Night, in Doc's Bar.

Politika

- 10/03 om 19.00 u: Free podium, in Politika Kaffee.

Psychologische Kring

- 09/03 3/4 Time Cocktailfuif, in Cuythoek.
- 09/03 om 14.00 u: 3/4 Time: voetbal, in Sportkot.
- 09/03 om 19.00 u: 3/4 Time: Symbolische filmavond vanaf 19 u tot 23:30 u, in PSI 91.93.
- 09/03 om 20.30 u: 3/4 Time: Cantus in Doc's Bar: inschrijven in kringlokaal, in Doc's Bar.

WOENSDAG

- 12.00 u **OPENING** Opening Autonoom Jongeren Centrum, in Sint-Servatiusstraat, org. Sociaal Centrum.
- 13.00 u **KONSERT** Uur KULTUUR: Pianokonsert door Luc Devos, in Atrium Generale Bank, toeg. gratis, org. Kulturkommissie.
- 20.00 u **TEATER** 'Een overtoollig mens' een monoloog door Herman Boets, in Erasmus-huis, toeg. gratis, org. Oikonde Leuven.
- 20.00 u **KONSERT** Kleinkunsteland met Jan De Wilde en Combo, in Minnepoort, toeg. 300, org. KVHV.
- 20.00 u **FILM** 'Clandestin(e) Blues', in PSI 91.93, toeg. gratis, org. Sociale Raad.
- 20.00 u **FILM** 'The March', in PSI 91.93, toeg. gratis, org. Sociale Raad.
- 20.00 u **FILM** 'Mystery Train' van Jim Jarmush, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** 'Dead man' van Jim Jarmush, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DONDERDAG

- 11:00 u **BLOEDAFNAME** tot 14:00 u, in Arenberg 3, lokaal 200.00.03, org. Bloedseries.
- 14.00 u **FUIF** Karnavalsfeest, in Schorenschhof 1/3, Wilsel, org. Wijkbureau Oud Centrum Wilsel.
- 20.00 u **DEBAT** 'De zorgezame samenleving: utopie of realiteit', in Erasmushuis, toeg. gratis, org. Oikonde Leuven.
- 20.00 u **DANS** 'Quartet' door Tg Stan en Rosas, in Schouwburg, toeg. 450, org. Stuc.
- 20.00 u **FILM** 'Down by law' van Jim Jarmush, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

Auto van de toekomst rijdt misschien op waterstof

Olgen kenners kunnen we binnen een jaar of zes de eerste auto's met brandstofsel op de Europese markt verwachten. Door het gebruik van waterstof in die brandstofsel wordt de uitstoot van schadelijke gassen tot een fractie van de huidige vervuiling herleid. Sommige Londense taxi's doen nog beter: met Vlaamse technologie werd een systeem ontwikkeld waarbij de auto geen vervuilende stoffen meer produceert. Toch is er nog een doorbraak nodig voor de eerste auto's op waterstof hier te koop zijn, zegt professor Jozef Peeters.

Peeters: «Toch blijven die Londense taxi's voorlopig uitzonderingen: waterstof neemt erg veel volume in beslag, veel meer dan je normaal met een auto kan vervoeren. Je kan het wel vloeibaar maken, dan is het compakter, maar daarvoor moet je het onderkoelen tot minus 253 graden Celsius. Dat is eigenlijk niet te doen: zouets de auto in de praktijk veel te duur en te zwaar maken, omdat je dan een hele installatie moet inbouwen. Een andere mogelijkheid is de opslag van de waterstof in die auto onder heel hoge druk, maar dat heeft dan ook weer risico's, en het is bovendien erg gevaarlijk: je bent dan met een soort bom onderweg. Wat je ook zou kunnen doen is de waterstof opslaan onder de vorm van metaalhydrides: de waterstof wordt dan samen met een metaal opgeslagen, dat het adsorbeert. Palladium zou daarvoor ideaal zijn, maar ook daar zit je met een milieuroisico omdat dat metaal dan ook vrijkomt.»

Eland

Veto: Zijn er dan geen goedkopere oplossingen?
Peeters: «Wat je ook ziet zijn constructeurs die ervoor opteren om de waterstof ter plaatse, in de auto zelf dus, te gaan aan-

de twee samenkomen, krijg je stroom uit de brandstofsel die je zo hebt gemaakt, en heb je dus een soort batterij.»

Veto: Toch komen er bij KPO, door de — zij liet beperkte — verbranding van fossiele brandstoffen, schadelijke stoffen vrij.

Peeters: «Dat is inderdaad waar. Maar je mag toch niet vergeten dat je met zo'n brandstofsel een rendement verkrijgt dat pakken hoger ligt dan dat van een benzine- of dieselmotor. Die halen zo'n zevenentwintig procent, terwijl je met een brandstofsel een rendement haalt van liefst tachtig procent. En dat is denk ik waar ze nu mee bezig zijn. Die technologie is trouwens al lang bekend uit satellieten. Je kan het vergelijken met een batterij, die dan een elektrische motor aandrijft. Bovendien krijg je de voordelen van de elektrische motor erbij: die heeft geen

“Toen ik achtentwintig was zeiden ze dat er maar voor vijftig jaar aardolie meer was. Nu zijn we veertig jaar later en de voorraden worden hoger ingeschat dan toen”

zware versnellingsbak nodig, wat voor een gewichts- en dus een verbruiksvoordeel zorgt. En toch is hij stiller en heeft evenveel vermogen als de andere motoren.»

Veto: Gelooft u dat er in de praktijk echt een evolutie naar het gebruik van waterstof op gang zal komen?

Peeters: «Ik voorspel u dat er binnen vijf à zes jaar hier auto's met een brandstofsel

voertuig dan ook het hoge gewicht van die batterijen meeslepen. Op dit moment is er een doorbraak nodig in de manier waarop we de waterstof opslaan, zodat dat niet meer uit benzine of diesel gehaald moet worden. En tegelijk moet het dan mogelijk zijn om de waterstof in een compacte vorm te krijgen zonder al te veel problemen.»

Mazda

«Op dit moment is er een samenwerkingsverband dat zich met KPO bezighoudt: Shell met Mercedes, Chrysler en Ford. Persoonlijk vind ik het belangrijkste aan de hele evolutie dat het milieu-probleem ermee ingeperkt wordt: met waterstof komt er geen roet vrij, en ook geen stikstofdioxides en koolwaterstoffen. En we zijn verlost van die misschien kankerverwekkende producten in de uitlaatgassen. Persoonlijk vind ik dat dus belangrijker dan het broeikasprobleem, waarvan nog altijd niet is aangetoond dat het recht evenredig is met de uitstoot van uitlaatgassen.»

Veto: Is het niet een beetje raar dat een oliemaatschappij als Shell zich bezighoudt met een project dat het verbruik van auto's de diepte in kan halen?

Peeters: «De auto's gaan inderdaad gewoon een pak minder verbruiken, maar daarbij houdt het ook op: want om aan waterstof te komen, moet je voor de elektrolyse ook energie hebben. Daarbij kan je overwegen om ze uit elektriciteit uit kernenergie te halen maar daar zijn ook vraagtekens bij te plaatsen. Steenkoolcentrales zijn ook weer grote vervuilers. Wat nog rest zijn olie — dat toch al een ietsje properder is — en aardgas, producten van dezelfde oliemaatschappijen dus.»

Veto: Hoelang duurt het nog voor de voorraden fossiele brandstoffen uitgeput zijn?

Peeters: «Ach, toen ik achtentwintig was zeiden

ze dat er maar voor vijftig jaar aardolie meer was. We zijn nu veertig jaar later en de reserves worden nu hoger ingeschat dan toen. Wat je wel ziet is dat we op termijn zullen moeten overstappen naar steenkool: en daarvan hebben we zeker nog genoeg voor twee- à driehonderd jaar. Vergis je niet: steenkool is dan wel moeilijker te ontginnen en minder praktisch — en dus duurder om te vervoeren —

Waterstof, waterstof, waterstof! Diesel ja!

(foto Ivan Put)

toch kan je met steenkool in poedervorm heel wat kanten uit. Sommige verwarmingsketels werken zelfs al op steenkool in poedervorm. Uit steenkool kan je bovendien petroleum maken, en het zijn nog eens dezelfde petrochemische firma's die dat ook in handen hebben, zowel de middelen als de technologie als de distributiekanaal.»

Zonnenbloem

Veto: Wat denkt u over de brandstoffen als biodiesel — uit zonnenbloem- of koolzaadolie — olie of aardgas, die als milieuvriendelijk gepromoot worden?

Peeters: «Eigenlijk zijn dat doekjes voor het bloeden. Met aardgas heb je wel iets minder roetvervuiling, maar voor de rest is er weinig verschil. En de koolstofdioxide uit de uitlaat van een auto op biodiesel is het jaar ervoor door een plant uit de atmosfeer gehaald. Dat is in de praktijk het enige verschil.»

Veto: Wat staat er in de onmiddellijke toekomst te gebeuren op brandstofgebied?

Peeters: «Ik geloof dat we binnen tien jaar een veel cleanere technologie ter beschikking hebben. Vandaag wordt de dieselmotor wel sterk gepromoot, maar het grote probleem daarmee is de rook: volgens sommige bronnen is die stikstofdioxide kankerverwekkend. Ik geloof ook wel in de katalysator: daarmee verwijder je tachtig tot negentig

“Biodiesel en aardgas zijn eigenlijk maar doekjes voor het bloeden”

procent van de schadelijke gassen die vrijkomen uit een traditionele benzinemotor. Persoonlijk ben ik trouwens bezig met een project waarbij ureum in de uitlaatgassen van een dieselmotor wordt ingespoten. Want die worden daardoor dus sterk gereduceerd. Al rijdt ik zelf met een benzine-wagen, een BMW 320i. Met katalysator uiteraard.»

Jeroen Lissens

Laat remmen, laat insturen, de bocht in en het gas erop. En hem dan eens goed laten brullen!

(foto Ivan Put)

maken. Zo bestaat er al een prototype van een Mercedes A-klasse waarin de waterstof uit methanol gemaakt wordt. Je ziet daar dat de waterstof uit een andere brandstof wordt gehaald. Ook uit biodiesel kan waterstof gehaald worden, Shell is daar in Amsterdam mee bezig. Dat systeem heet katalytische partiële oxidatie (KPO) van een courante brandstof. Die wordt gebruikt om waterstof en lucht samen te voegen. En als

met KPO op de markt zullen zijn. In Japan kan je dat trouwens al kopen, ik denk dat het Mazda is die zich daarmee bezighoudt. Maar toch zullen die auto's zeker in het begin nog heel veel geld kosten.»

Veto: En de auto op batterijen?

Peeters: «Met batterijen blijf je altijd met een beperkte actieradius zitten: na een tijdje zijn ze leeg en heb je geen energie meer ter beschikking. Bovendien moet het